

วท 19 (2703)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน

แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นายคำม่วน พิลาดอนเดช

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
วันรับ.....
วันลงทะเบียน..... 5 ก.พ. 2561
เลขทะเบียน..... 258871
เลขเรียกหนังสือ..... ว ๑๑๐.๑ ๒๑๖ ๒๖

๐๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้วิจัย : นายคำม่วน พิลาพอนเดช

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามูมิภาค

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ เต็มเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสกา)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชาตรี ศิริสวัสดิ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร เขาวรัตน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ศิริโสม)

กรรมการ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค
เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้วิจัย : นายคำม่วน พิลาทอนเดช

ปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร เขาวรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ศิริโสม

ปีการศึกษา : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 กลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนชาวบ้าน ประชาชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ใน พื้นที่ และนักท่องเที่ยว จำนวน 285 คน สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบ มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะ ที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชุมกลุ่ม (Focus Group) ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ระดมสมอง ถอดบทเรียน และหาข้อสรุป แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า 1) การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และระดับศักยภาพการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว และความต่อเนื่องของการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยว ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค มี 4 แนวทาง (1) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ พัฒนาขีดความสามารถของมัคคุเทศก์ และประชาชนบ้านดอนโคเกี่ยวกับความรู้เรื่องประวัติศาสตร์บ้านดอนโค และทักษะการบริการ นักท่องเที่ยวสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยภาครัฐกับภาคธุรกิจการท่องเที่ยว อนุรักษ์และฟื้นฟูอัต ลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก และขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางประวัติศาสตร์ (2) ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กำกับ มาตรฐานความปลอดภัยของการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งกลุ่มอาสาสมัครดูแลความปลอดภัย

แก่นักท่องเที่ยว และตั้งหน่วยรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง (3) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านดอนโคตต่อเนื่องตลอดทั้งปี สร้างศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนด้านอาหารพื้นบ้าน อาหารประเภทปลาในแม่น้ำโขง (4) ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ จัดรูปแบบการท่องเที่ยววันเดียว หรือหลายวัน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทาง การพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in blue ink, appearing to be the name of the professor, written over a horizontal line.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Development Guidelines for Historical Tourism Potentials of Ban Don-Kho, Chanasomboon District, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic

Author : Mr. Khammouane Philaphonedeth

Degree : Master of Arts (Regional Development Strategies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Assistant Professor Dr. Sasithorn Chaowarat
Assistant Professor Dr. Poonsak Sirisom

Year : 2018

ABSTRACT

The purposes of the research were to study a perception of historical and cultural values of Ban Don-Kho, to study potentials of historical tourism of Ban Don-Kho, and to create development guidelines for historical tourism potentials of Ban Don-Kho. There were 2 research phases: Phase 1 was the quantitative and qualitative methods. The 285 samples included village scholars, villagers, tourist entrepreneurs, and local guides who were selected by accidental sampling. The questionnaire and structure interview were employed to collect data, including the statistical analysis of percentage, mean, and standard deviation for quantitative one, whereas the content analysis for the qualitative; Phase 2 was the qualitative method. The focus group technique and an interview were used to brainstorm, to learn lessons, and to conclude the typical guidelines for historical tourism ability development of Ban Don-Kho.

It was found that 1) the overall perception of historical and cultural values of Ban Don-Kho and potentials of historical tourism of Ban Don-Kho were at the moderate level, the moderate level of each potential of historical tourism included safety tourism, tourist site accessibility, various tourist activities, and continuation of tourist activity management respectively. 2) Guidelines for historical tourism ability development of Ban Don-Kho consisted of 4 guidelines. (1) Tourist site accessibility were to develop tourist guides and villagers' knowledge of Ban Don-Kho history and service skills for tourists, to collaborate stakeholders from public sectors and business

sectors, to conserve and restore the historical tourism identities of Ban Don-Kho, to promote the historical tourist site to the world, and to register for the historical world heritage. (2) The safety tourism were to control safety travel standards for tourists, to set safety volunteer groups for tourists, and to set safety units through 24 hours. (3) Variety of tourist activities were to set tourist activities all year, to establish learning centers for villagers' ways of life in local food, fish menus from Khong river. (4) The continuation of tourist activities were to set various tour packages in day or 2-3 days tour, and to promote tourist activities continuously.

Keywords: Guideline, Development, Historical Tourism

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร เขาวรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ศิริโสม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ศรีปัดดา ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภา และ อาจารย์ ดร.ชาตรี ศิริสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เข้าร่วมโครงการที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ประชาชน ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และ นักท่องเที่ยวภายในบ้านดอนโค ที่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในงานวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วง ไปได้ด้วยดี และสิ่งอื่นใดที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิจัยจากครู อาจารย์ และผู้ที่ให้ คำปรึกษาในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ มา ณ ที่นี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อ้าย เอื้อย น้อง และเพื่อนร่วมงานทุกคน ที่เป็นกำลังใจ ให้ และขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว ภรรยาอันเป็นที่รัก ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจในการทำวิจัยมา โดยตลอด

นายคำม่วน พิลาทอนเดช

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	15
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม	19
2.5 ลักษณะทั่วไปของประเทศลาว	22
2.6 บริบททางประวัติศาสตร์ ของชุมชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบุน แขวงจำปาสัก ..	24
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ระยะที่ 1 ศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	29
ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	33

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	34
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
4.2 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	36
4.3 ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค	43
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	46
5.1 สรุปผลการวิจัย	46
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	48
5.3 ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	55
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	56
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม	64
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมต่าง ๆ	72
ประวัติผู้วิจัย	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
4.2 ระดับการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค โดยรวม	36
4.3 ระดับการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมบ้านดอนโค.....	37
4.4 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	39
4.5 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	40
4.6 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	41
4.7 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	42
4.8 ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโคโดยการประชุมกลุ่ม	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย 28
ค.1	หลวงอุดร สิ้นบันดิด และภริยา เจ้าเมืองปกครองเมืองดอนโค 73
ค.2	ครอบครัวหลวงอุดร สิ้นบันดิด เจ้าเมืองปกครองเมืองดอนโค 73
ค.3	บ้านโบราณ ของชาวบ้านดอนโค 74
ค.4	บ้านของประชาชน บ้านดอนโค 74
ค.5	การเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวโดยทางเรือ 75
ค.6	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศรอบเกาะ บ้านดอนโค 75
ค.7	ภูมิทัศน์รอบเกาะ บ้านดอนโค 76
ค.8	โชดหินประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค 76
ค.9	การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 77
ค.10	การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 77
ค.11	กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2 78
ค.12	การประชุมกลุ่ม (Focus Group) 78

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ภายใต้ยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์เดียว เอกลักษณ์เดียว และประชาคมเดียว (One Vision One Identity One Community) โดยการร่วมมือกันด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) มีความมุ่งหวังเพื่อการเสริมสร้างรากฐานและความเชื่อมโยงระหว่างกันที่แข็งแกร่งอันจะนำไปสู่ความเข้าใจของการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี การรู้จักเขารู้เราและมีความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกภายใต้สังคมที่เอื้ออาทร การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้ประชาชนแต่ละประเทศมีการไปมาหาสู่กัน คนในกลุ่มอาเซียนมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้จักกัน และสนิทแน่นแฟ้นขึ้น เกิดสันติสุข ความเข้าใจอันดี และความร่วมมือกันโดยรวม ผลสร้างสรรคหลายมิติ อย่างไรก็ตาม การอยู่ร่วมกันแบบสังคมพหุวัฒนธรรม ย่อมมีความแตกต่างกันด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วิถีชีวิต ความเชื่อ ศาสนา และประเพณี เนื่องจากกระบวนการคิดและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ปัจจัยทางศาสนา เชื้อชาติ อายุ เพศ และชนชั้นทางสังคมการเป็นประชาคมอาเซียนสมาชิกในสังคมต้องเรียนรู้ถึงระเบียบแบบแผนที่ควรปฏิบัติหรือควรละเว้นตามมารยาทของกันและกันในแต่ละสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นและนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยของการอยู่ร่วมกัน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของโลก ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ไทย และสิงคโปร์ ได้นำทุนทางธรรมชาติและทุนทางสังคมของประเทศมาใช้เป็นกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จนกลายเป็นสินค้าหลักในระบบการค้าระหว่างประเทศอย่างรวดเร็ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งของประเทศที่อยู่ในจุดเชื่อมต่อโดยเส้นทางคมนาคมทางบกและทางอากาศระหว่างไทย เวียดนาม กัมพูชา พม่า และจีน มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ ดินแดนแห่งอารยธรรมล้านช้าง สืบทอดมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมายาวนาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐบาล สปป.ลาว เชื่อว่า สปป.ลาว สะสมทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้เช่นเดียวกับนานาประเทศ ในปี พ.ศ. 2529 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวพัฒนาระบบและกลไก โครงสร้างพื้นฐาน และ

สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศรัฐบาลได้เร่งสร้างเส้นทางคมนาคมให้เชื่อมต่อภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน ขยายด่านเข้า-ออกประเทศให้มากขึ้นเพื่อ เชื่อมโยงกับบรรดาประเทศต่างๆ ประกาศยกเว้นค่าวีซ่าให้แก่ประเทศกลุ่มอาเซียน และขยาย สนามบินเพื่อรับรองการขยายตัวของการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา เศรษฐกิจสังคมของ สปป. ลาว มากขึ้น จัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และวัฒนธรรมให้มีความหลากหลาย และขยายตัวด้านการบริการอื่นๆ การท่องเที่ยวมีการ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวใน สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง ปี 2533- 2548 จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 27.61 % ต่อปี ปี 2534 เพิ่มขึ้น 37,113 คน และปี 2542 – 2543 ปีท่องเที่ยวลาว ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ถึง 737,208 คน สร้าง รายได้ 133,898,285 ดอลลาร์สหรัฐ จัดอยู่ในอันดับ 1 ของบรรดาเศรษฐกิจส่งออก ปี 2548 หลังจาก ได้รับการเป็นเจ้าภาพจัดงานท่องเที่ยวอาเซียน มีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 1,059,315 ล้านคน สร้าง รายได้ 146,770,047 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 รัฐบาลได้มีนโยบายจัดตั้งปีการท่องเที่ยว (Laos simply beautiful) ทำให้มีนักท่องเที่ยว 3,330,072 ล้านคน สร้างรายได้ 506,022,586 ดอลลาร์ สหรัฐ คาดว่าในปี 2563 จะมีนักท่องเที่ยวถึง 6,801,020 ล้านคน ซึ่งจะสร้างรายได้ 1,098,542,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว สปป. ลาว 2007-2020) กล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวจะเป็นการ ลงทุนที่มีต้นทุนต่ำแต่สร้างรายได้มหาศาลให้แก่ประเทศ

แขวงจำปาสักเป็นดินแดนแห่งอารยธรรมล้านช้างที่เคยรุ่งเรืองในอดีต สะสมทุนทาง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่งดงามของ สปป.ลาว สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน มีความอุดมสมบูรณ์ ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรป่าไม้ เขตป่าสงวนแห่งชาติ ภูเขา แม่น้ำลำธาร มีป่าสงวน แห่งชาติ 3 แห่ง ป่าสงวนของแขวง 7 แห่ง ที่ยังอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่า และสถานที่ท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ที่โดดเด่น โดยเฉพาะวัดพูจำปาสัก ได้รับการจดทะเบียนเป็นมรดกโลกแห่งที่ 2 ของ สปป. ลาว นอกจากนี้มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกคอนพะเพ็ง ซึ่งเป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แขวงจำปาสักมีแหล่งท่องเที่ยว 216 แห่ง จำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ 116 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 60 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 40 แห่ง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวได้พัฒนาเรื่อยมาส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แบบก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2543-2558 สร้างรายรับได้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก แม้ว่าจะมีความได้เปรียบในเชิงพื้นที่ ลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ และทุนทางสังคมก็ตาม แต่ยังไม่สามารถแข่งขันกับการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านได้ เมื่อพิจารณาจากมาตรฐานของการท่องเที่ยวสากล พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในแขวงจำปาสักได้รับการ พัฒนาเพียง 35 % ของจำนวนแหล่งทั้งหมด แขวงจำปาสักมีนโยบายพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยว คือ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการสื่อสาร สร้างและปรับปรุงเส้นทาง

เพื่อเชื่อมต่อ 4 แขวง ภาคใต้ และประเทศใกล้เคียง ปรับปรุงระบบการสื่อสาร ไปรษณีย์โทรคมนาคม สร้างและปรับปรุงศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 2) ปรับปรุงสนามบิน ปากเซ เปิดสายการบินเชื่อมโยงกับเมืองสำคัญ และประเทศเพื่อนบ้าน ปรับปรุงสถานีขนส่งระหว่าง ประเทศ ปรับปรุงด้านสากลทั้ง 3 แห่ง ส่งเสริมด้านการลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเอกชนภายใน และต่างประเทศ 3) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสิทธิของแขวง จัดหาหาแหล่งทุน4) ปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการให้ได้ตามมาตรฐานสากล 5) ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ ชุมชนมีส่วนร่วม (ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก 2011-2020, 2011) นโยบายของรัฐบาล สปป.ลาว ดังกล่าวจึงเป็นกลไกสำคัญสำหรับการจัดการท่องเที่ยว สปป.ลาว สู่มาตรฐานสากล สามารถแข่งขันกับการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านได้

บ้านดอนโค เมืองชนะสมบูน แขวงจำปาสัก เป็นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดในภาคใต้ของ สปป.ลาว สันนิษฐานว่าชนเผ่าลาวเทิงจากแขวงอัตตะปืออพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นครั้งแรก ประมาณ 400 ปี มาแล้ว ในสมัยฝรั่งเศสปกครอง ในปี 2523 บ้านดอนโคเคยเป็นท่าจอดพักเรือขนส่งสินค้าของฝรั่งเศส เรียกว่า “ดอนโคดาวัน” นอกจากนี้ บริเวณแห่งนี้ยังเป็นที่ทำงานของเจ้าเมืองผู้ปกครองเมืองดอนโค ถึง 4 ท่าน คือเจ้าเมืองสิง เจ้าเมืองเวียงคุก เจ้าเมืองบุนจัน และเจ้าเมืองหลวงอุดอน บำรุงรักษา พระพุทธศาสนา การทำหัตถกรรมตำแผ่น จากคำบอกเล่าของ Phillip นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษ (2503) ความเป็นมาในอดีต บ้านดอนโคจึงมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ วัดสีสัตตะมะ ศาสดาราม อายุกว่า 200 ปี โบสถ์ที่เป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ พระไตรปิฎกที่บรรจุภูมิปัญญาโบราณด้านต่างๆ เสมือนชุมชนทรัพยากรของหมู่บ้าน จวนและ เชื้อนเจ้าเมือง และเชื้อนโบราณ ในแง่ของวัฒนธรรม บ้านดอนโคยังคงจรรโลงวิถีชีวิตเรียบง่ายแบบ ล้านช้าง มีปราชญ์ชาวบ้านที่รอบรู้ด้านการรักษาโรค การทำกลีกรรรม การปรุงอาหารพื้นบ้าน โดยเฉพาะความเชี่ยวชาญในการหาปลาลุ่มน้ำโขง และการทอผ้าฝ้ายและผ้าขี้ลาว ซึ่งมีชื่อเสียง ชาวบ้านดอนโคยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่น ภาคภูมิใจในถิ่น และรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ได้บ้านดอนโคเป็นเกาะกลางลำน้ำโขง รายล้อมด้วยทรัพยากรป่า ไม้ และทรัพยากรน้ำ ส่งผลต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์และยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากต้นยาง ใหญ่ อายุกว่า 300 ปี และต้นไม้ใหญ่นานาชนิด สิ่งต่างๆ ดังกล่าวดึงดูดใจนักท่องเที่ยวชาวลาวและ ชาวต่างชาติ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวยุโรป ชาวญี่ปุ่น และชาวจีน เข้ามาท่องเที่ยวตลอดปี สรุปได้ว่า บ้าน ดอนโคมีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สร้าง รายได้แก่ประชาชนในชุมชนได้

ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยว บ้านดอนโค กลายเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวหรือนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการ ที่หลากหลายของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน ความเสื่อมโทรมของ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรับวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการเลียนแบบ สูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่น กลุ่มนักธุรกิจเข้ามาลงทุนมากขึ้น มีความขัดแย้งด้านรายได้จากการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นธรรมแก่ชาวบ้าน หากพิจารณาในมิติของมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ชุมชนที่มีภูมิปัญญาในบ้านดอนโค รับรู้คุณค่าของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของตนเองไม่ละเอียดและไม่ตรงกับสภาพจริง ขาดการบันทึกหลักฐานของประวัติศาสตร์ โอกาสการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้รู้ ผู้เฒ่าไปสู่คนรุ่นใหม่ยังไม่เพียงพอ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ตั้งมของบ้านดอนโคจึงฝังอยู่ในความทรงจำของบุคคลดังกล่าวเท่านั้น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์อาจบิดเบือนความจริง ทุนทรัพย์ทางปัญญาและทุนทรัพย์ทางธรรมชาติของบ้านดอนโค ควรได้รับการนำไปใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ให้เกิดมูลค่าและประโยชน์ต่อชุมชน บ้านดอนโค ในปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เพื่อนำผลที่ได้รับจากการศึกษานี้ไปกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้ได้มาตรฐาน นำไปใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนบ้านดอนโค นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และนักธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

1.2 คำถามการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดคำถามการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

1.2.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก อยู่ในระดับใด

1.2.2 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก อยู่ในระดับใด

1.2.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโคเมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสักควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

- 1.3.1 เพื่อศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก
- 1.3.2 เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก
- 1.3.3 เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 พื้นที่การวิจัย

พื้นที่การวิจัย ได้แก่ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.4.2 เนื้อหา

เนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1.4.3 ระยะเวลาการวิจัย

ระยะเวลาการวิจัย 4 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2560 ถึง เดือนมีนาคม 2561 โดยแบ่งระยะเวลาการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

1.4.4 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.4.4.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ 1

1) ประชากร (Population)

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค ประกอบด้วยผู้รู้ภายในชุมชนประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่บ้านดอนโค

เมืองชะนะสมบูนผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่บ้านดอนโค นักท่องเที่ยวชาวลาวและชาวต่างชาติ ในแหล่งท่องเที่ยวบ้านดอนโคและมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รู้และประชาชนในชุมชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวชาวลาวและชาวต่างชาติ และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1975) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling Method) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน

1.4.4.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย(Target Group) ได้แก่ ประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน พระภิกษุ ผู้สูงอายุ เยาวชนที่มีภูมิสำเนาในชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) จากผู้รู้ (Key Informants) ภายในและภายนอกบ้านดอนโค รวม 20 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ผู้วิจัยนำมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

“แนวทางการพัฒนา” หมายถึง กิจกรรม/โครงการที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูนให้ดีขึ้น และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของชุมชนบ้านดอนโค ได้แก่ การประชุม การอบรม และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

“การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์” (Historical Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

“ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์” หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดดึงดูดความสนใจหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว

1. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มีหลักฐานทางโบราณคดีที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของยุคสมัยและเอกลักษณ์ทาง

กายภาพของแหล่งประวัติศาสตร์มีความสมบูรณ์และความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและทางศิลปกรรมมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของแหล่งประวัติศาสตร์และมีความผูกพันต่อท้องถิ่น

2. ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง วิธีการและกิจกรรมที่แหล่งท่องเที่ยวนำมาใช้ในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่ออำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และให้ความรู้และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวความปลอดภัย ด้านการท่องเที่ยวความหลากหลายและความต่อเนื่องของกิจกรรมการท่องเที่ยว

“แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน” หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จำแนกเป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุ และขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

1. โบราณสถานและโบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งก่อสร้างหรืออาคารที่เป็นสถาปัตยกรรม โบราณได้แก่ จวนและเฮือนเจ้าเมืองผู้ปกครองลาว เฮือนโบราณ ลานแสดงศิลปะ วัฒนธรรมวัดสีสัด ตะนะศาสดาราม พระไตรปิฎก อุกรณ์และเครื่องใช้ ต้นยางใหญ่ และระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นต้น

2. ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ชุมชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก นิยมประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องสืบกันมาเป็นเวลานานได้แก่ประเพณีต่างๆ พิธีกรรม จารีตของชุมชน วิถีชีวิตชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ หัตถกรรมการทอผ้า การทำอาหารพื้นบ้าน และการประมง เป็นต้น

“วิถีชีวิตชุมชน” หมายถึง การดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการดำรงอยู่ของบุคคลและการทำกิจกรรมร่วมกันในสังคม ด้านการเมืองการปกครอง การทำมาหากิน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของลาว

“การรับรู้” หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ สถานที่ หรือบุคคล ซึ่งเกิดจากการเห็น การฟัง การอ่าน หรือได้รับประสบการณ์ และเก็บไว้ในความทรงจำของตน

“ชุมชนบ้านดอนโค” หมายถึง หมู่บ้านเก่าแก่ที่สุดในภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อายุประมาณ 300 ปี มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะกลางแม่น้ำโขง มีความสมบูรณ์ทางระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติตั้งอยู่ในเขตการปกครองของเมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

1.6.1 ประชาชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค สร้างความผูกพันและหวงแหนสิ่งที่มีค่าอนุรักษ์ให้เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมสำหรับคนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้

1.6.2 ประชาชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูนนำแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เกิดผู้ประกอบการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ผู้ประกอบการ และมีคฤหัสถ์

1.6.3 สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก นำผลการวิจัยนี้ไปใช้กำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ข้อมูลสำคัญสำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวและเผยแพร่ชื่อเสียงของบ้านดอนโคให้เป็นทีแก่ประชาคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม
5. ลักษณะทั่วไปของประเทศลาว
6. บริบททางประวัติศาสตร์ ของชุมชนบ้านดอนโค เมืองชนะสมบูน แขวงจำปาสัก
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

จากการประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ประเทศอิตาลี ณกรุงโรม ปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติได้ให้นิยามของการท่องเที่ยว หมายถึงกิจกรรมที่มีเจือใจที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ 1) ต้องมีการเดินทาง 2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน 3) ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

กฎหมายการท่องเที่ยวของ สปป. ลาว ให้นิยามการท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางจากที่อยู่อาศัยของตนไปท้องถิ่นอื่น หรือ ประเทศอื่น เพื่อการเยี่ยมเยือน การท่องเที่ยวชม การพักผ่อน และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การกีฬา การส่งเสริมสุขภาพการศึกษาค้นคว้า การประชุม และ อื่นๆ โดยไม่มีจุดประสงค์จะหางานทำ หรือ ประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ในรูปแบบต่างๆ (การท่องเที่ยวของ สปป. ลาว, 2014, น.2)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางครอบคลุมการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การเล่นกีฬา การติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยือนญาติพี่น้อง

สหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization หรือ IUOTO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีเงื่อนไขตามหลักสากล (Goeldner and Ritchir, 2006)

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในการเดินทางนั้น

สมชาติ อู๋อัน (2552) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเคลื่อนย้ายของผู้คนจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งรวมไปถึงการเดินทางภายในประเทศ และ การเดินทางระหว่างประเทศ นอกจากนี้การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อ การกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติพี่น้องก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น โดยในหลักเกณฑ์ความหมายกำหนดได้โดยเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

องค์การท่องเที่ยวโลก ได้กำหนดความหมายของ การท่องเที่ยว ไว้ในปี พ.ศ. 2506 ว่าเป็นการเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยประจำไปยังสถานที่อื่นๆด้วยความสมัครใจ การเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยประจำไปยังสถานที่อื่นๆด้วยความสมัครใจ คือการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพหรือหารายได้ การท่องเที่ยวมีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังนี้

1. การเคลื่อนที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของมนุษย์สู่ที่หมายต่างๆ รวมทั้งการหยุดพัก ณ ที่เหล่านั้น
2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวมี 2 ส่วนคือ การเดินทางสู่จุดหมาย และการหยุดพักประกอบกิจกรรม ณ จุดหมายนั้น
3. การเดินทางและการหยุดพักเกิดขึ้นนอกภูมิลำเนาและที่ทำงาน ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยให้เกิดกิจกรรม ซึ่งแตกต่างจากกิจวัตรของถิ่นที่นักท่องเที่ยวเดินทางผ่าน และแวะพัก
4. การเดินทางสู่จุดหมายนั้น เป็นการเดินทางชั่วคราว ซึ่งระยะสั้นๆ โดยมีความตั้งใจว่าจะกลับภายใน 2-3 วัน 2-3 สัปดาห์ หรือ 2-3 เดือน ความตั้งใจในการเยือนจุดหมาย ปลายทางมิได้

เป็นไป เพื่อหลักแหล่ง หรือประกอบอาชีพ การท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการคือ

- 4.1 เป็นการเดินทางชั่วคราว
- 4.2 เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ
- 4.3 ไม่เป็นการเดินทางเพื่อประกอบอาชีพ

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) อธิบายว่าการท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ทั้งเป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อน ประกอบกิจกรรมตามความสนใจ หรือเพื่อประกอบธุรกิจที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน แต่ไม่ได้เป็นการเดินทางเพื่อไปทำงานหรือประกอบอาชีพเป็นหลัก

นิศา ชัชกุล (2550) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วย ปัจจัยสามประการ คือ การเดินทาง การค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางออกจากบ้าน ที่ทำงาน ไปยังสถานที่ต่างๆ เป็นการชั่วคราว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา ธุรกิจ ประชุมสัมมนา แต่ไม่ได้มาซึ่งรายได้จากสถานที่นั้น

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

อุษณีย์ ศรีภูมิ (2544) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน ได้แก่ การท่องเที่ยว เพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน เพื่อความสนใจทางด้านศาสนาและประวัติศาสตร์เพื่อสำรวจ ค้นคว้า การประชุมการสัมมนา การศึกษา ทักษะศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ หรือเพื่อการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อเดินทางเพื่อพักผ่อน ท่องเที่ยว พบสิ่งแปลกใหม่ ศึกษาหาความรู้ และเยี่ยมเยียน ญาติพี่น้อง

2.1.3 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ร่วมกันหลายปัจจัย จึงจะส่งผลให้การท่องเที่ยวนั้นประสบความสำเร็จสร้างความประทับใจและผลกำไร

Pike (2008) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประสบการณ์ และการนำเสนอทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้อื่นๆแก่ผู้บริโภค แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย มีองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package)
2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)
3. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
5. กิจกรรม (Activities)
6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 5 ประเภท ดังนี้

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ระบบคมนาคม สนามบิน การบริการด้านขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง (Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

2. ที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (Accommodation) ที่ต้องการค้างคืน ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ทเทกเสต์เฮาส์และโฮมสเตย์

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวชนบทเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถานยุคเก่าแก่

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และกิจกรรมนันทนาการ (Tourist Activities and Recreational Activities) ได้แก่ การเดินป่า การล่องแก่งในแม่น้ำ การปีนหน้าผา การดำน้ำ การตกปลาหมึกในทะเลลึก การร่วมกิจกรรมกับชุมชนเจ้าบ้าน เช่น การดำนาเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดการกระจายรายได้

5. บริการเบ็ดเตล็ดที่มีให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) เช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไพรชฌีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

Tourism Western Australia (2008) ได้กำหนดองค์ประกอบการท่องเที่ยวในทฤษฎี 5 A ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built Attractions) และกิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้น ซึ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สวนสนุก และกิจกรรมการประชุม (Meeting, Incentive, Exhibition, Convention (MICE) สิ่งดึงดูดใจเชิงศิลปวัฒนธรรม (Cultural Attractions) สิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์ Social Attractions)

2. กิจกรรม (Activities) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยว

และช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่นกิจกรรมเดินป่า กิจกรรมตกปลา กิจกรรมส่องสัตว์ กิจกรรมแสง สี เสียง ในสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ เป็นต้น

3. การเข้าถึง (Access) สภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยว มีความสะดวกสบายเหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวมาสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ระยะทางจากตัวเมือง ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น เป็นต้น พิจารณาจากลักษณะการเดินทางว่าเป็นอย่างไร เช่น โดยรถยนต์ เรือ หรือการเดินเท้า สภาพของเส้นทางเอื้ออำนวยต่อการเดินทาง มีสภาพเป็นถนน คอนกรีต ลาดยาง ลูกกรัง หรือถนนดิน แม่น้ำลำคลองต้องใช้เรือหรือแพ มีสิ่งกีดขวางหรือไม่ สภาพทางเดินดีหรือไม่ ระยะทางเดินเหมาะกับนักท่องเที่ยวเพียงใด การจัดหาพาหนะสะดวกหรือยาก และค่าว่าจ้างแพงหรือถูก เป็นต้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพการเข้าถึง อาจพิจารณาได้จากความสะดวก อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง และสภาพถนน

4. การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเดินทางทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (Access) เช่น เที่ยวบิน การตรวจคนเข้าเมือง รถโดยสารสาธารณะ สภาพถนนหนทาง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรม (Activities) การเข้าถึง (Access) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และที่พัก (Accommodation)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

2.2.1 ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

มนัส สุวรรณ และคณะ (2541) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม คำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และ แผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสผลความล้มเหลว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยว และดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การบริหารงานบุคคล การ

อำนาจการ และการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ รวมทั้งการประเมินผล การท่องเที่ยว

มานิตย์ มณีธรรม และคณะ (2545, น. 12) ได้ให้ความหมายการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม คำนึงถึง สภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และ แผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้

Adhikary (1995) ได้เสนอรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว (7 - S Model) ไว้ดังนี้

1. Strategy หมายถึง กลยุทธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความผสมกลมกลืนกันระหว่าง วัตถุประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญ การควบคุม และขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ของ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด ประกอบด้วยกลยุทธ์การวางแผน การ ดำเนินงานที่สามารถปฏิบัติได้ และต้องเป็นไปตามนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งชาติด้วย
 2. Structure หมายถึง โครงสร้างในองค์การการจัดลำดับขั้นและการแบ่งหน้าที่ให้ เหมาะสม
 3. System หมายถึง ระบบในการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ระบบการจัดการข้อมูล ระบบการดำเนินงาน การปฏิบัติการ การเงิน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตลาดและระบบอื่น ๆ ด้วย โดยทุกระบบต้องมีการประสานร่วมมือกันและมีความสัมพันธ์กันทุกชั้นตอน
 4. Staff จัดสรรบุคคลที่มีความละเอียดรอบคอบ มีความผูกพันกับงาน มีความ รับผิดชอบ ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ มีความจริงใจซื่อสัตย์ ทำงานดีประสบ ผลสำเร็จและสามารถทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจเป็นสำคัญ
 5. Skill ประสิทธิภาพในการทำงานต้องอาศัยความชำนาญ ที่เกิดจากความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่องาน
 6. Style รูปแบบการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม
 - 6.1 Autocratic Style หรือ Top-Down Style
 - 6.2 Democratic Style หรือ Bottom - Up Style
 7. Shareการแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น และความรู้อาจนำไปสู่การ จัดการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น
- สรุปได้ว่าการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มี รูปแบบการดำเนินการที่เหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้นมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับ หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่มีความเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคาร สิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมืองคูเมือง พิพิธภัณฑสถาน วัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction Standard)

2.3.2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction Standard) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว 2) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และ 3) การบริหารจัดการ ทั้งนี้ในแต่ละองค์ประกอบจะมีหลักเกณฑ์และดัชนีชี้วัดในการพิจารณาความมีศักยภาพความมีประสิทธิผลและความมีคุณภาพเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์นั้นด้วย

2.3.3 กรอบแนวคิดและการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

การที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเข้าไปเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวใด แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะต้องดึงดูดใจและน่าสนใจอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งศักยภาพในการดึงดูดใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ความปลอดภัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวควรมีศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและการสนับสนุนทางด้านนโยบายด้านงบประมาณ และด้านบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถดำรงอยู่ได้นั้น การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยว การมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งการจัดการด้านการท่องเที่ยว เช่น การบริการและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่

เหมาะสม นอกจากนี้จากเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยที่ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวนั้น ทำให้การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในครั้งนี้ จึงให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก รวมทั้งการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้วย

จากแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น มีองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ไว้ 3 ด้าน ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการดึงดูดในด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวมีจุดดึงดูด ความสนใจหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจ ให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ความโดดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ ความงดงามทางสถาปัตยกรรมและ และศิลปกรรม รวมถึงความมีชื่อเสียงและความเป็นที่ยอมรับทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาอัน ชาญฉลาดของคนในอดีต อีกทั้งศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยและความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย สำหรับองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

1. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย 8 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

1.1 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

1.2 หลักฐานทางโบราณคดี

1.3 ความเป็นเอกลักษณ์ของยุคสมัย

1.4 ความเป็นเอกลักษณ์ทางกายภาพของแหล่งประวัติศาสตร์

1.5 ความสมบูรณ์และความสวยงามทางสถาปัตยกรรม

1.6 ความสมบูรณ์และความสวยงามทางศิลปกรรม

1.7 ความมีชื่อเสียงและความเป็นที่ยอมรับของแหล่งประวัติศาสตร์

1.8 ความผูกพันต่อท้องถิ่น

2. ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด

ได้แก่

2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.4 ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในรองรับด้านการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่ง ประวัติศาสตร์นั้น ๆ ให้มีความสำคัญ และมีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว ตัวอย่าง เช่น แหล่งประวัติศาสตร์อาจมีความดึงดูดใจ ด้านการท่องเที่ยวสูง แต่มีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาสูง อำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเข้าไปท่องเที่ยว ส่งผลให้ศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยวลดลงไปด้วย สำหรับศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวมี หลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

1. ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน
2. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการควบคุม ดูแล การดำเนินงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการท่องเที่ยว
2. การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก โดยพิจารณาจากการดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในการสร้างเสริมจิตสำนึกและการเรียนรู้ในเรื่องคุณค่าของแหล่งประวัติศาสตร์แก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว
3. การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณาตัดสินใจ การดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน หรือชุมชนนั้นๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น

2.3.4 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยัง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยว

2.3.4.1 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

- 1) อุทยานประวัติศาสตร์ (Historical Park)
- 2) ซากอารยธรรมแหล่งโบราณคดี เมืองโบราณ (Dead Monuments Archaeological Sites/Old Town)

- 3) พระราชวัง วัง พระตำหนัก พระที่นั่ง คຸ້ມ (Palace/Residence of royalty)
- 4) ศาสนสถาน (Religious Place)
- 5) ปราสาทหิน ปรางค์ กູ່ (Sandstone Sanctuary)
- 6) อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน ศาลวีรชน สຸສານ (Monument)
- 7) พิพิธภัณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัย (Historical and Cultural Museum)
- 8) ป้อมปราการ กำแพงเมือง ประตูเมือง คูเมือง (Fortress/City Wall/City Gate/Moat)
- 9) สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม (Other Historical and Cultural Elements)
- 10) สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Building)

2.3.4.2 ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้นแต่มีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นประเภทอื่น เนื่องจากมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม รวมถึงความผูกพันทางจิตใจต่ออนุชนรุ่นหลัง

ประเทศไทยมีแหล่งประวัติศาสตร์จำนวนมากกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย และมีความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่การเปิดแหล่งประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยขาดการจัดการที่ดีอาจทำให้โบราณสถานและสภาพแวดล้อมของแหล่งประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรมได้ จนบางครั้งยากต่อการฟื้นฟูแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด ดังนั้นการกำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน สำหรับให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ 20 ประเทศไทยและยังสามารถใช้เป็นสิ่งบ่งบอกให้นักท่องเที่ยวรับรู้ในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศด้วยรวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหลัก ของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบกันในการประชุมเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นครริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อปี พ.ศ. 2535 ตามแผนปฏิบัติการที่ 21 (กรมควบคุมมลพิษ, 2535) มีการ เรียกร้องให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการพัฒนาต่างๆ ให้คำนึงถึง สิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับประชาชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ วางรากฐานทางกฎหมายเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของชุมชน ท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร สิทธิของประชาชนในการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิในการรับรู้ ข่าวสาร สิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตนเอง นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังได้มุ่งเน้นให้เกิดความสำคัญกับการ พัฒนาแบบให้ชุมชนเข้มแข็งและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

2.4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ให้ ความหมาย และแนวคิดการมีส่วนร่วม ไว้ในมุมมองที่กว้างว่า เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของ ประชาชนในการดำเนินการ ตัดสินใจในทุกระดับ และทุกรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีกำหนดรูปแบบแนวคิดการมีส่วนร่วม สัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือกการบริการและการประเมินผลของ แผนงาน และโครงการต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งการยกระดับความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมจะ ประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการคือ

2.4.1.1 การมีส่วนร่วมเป็นอิทธิพลของประชาชนต่อการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสรรและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเพื่อการผลิต

2.4.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน และการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ จะสร้าง โอกาสด้านสังคม และเศรษฐกิจเพื่อยกระดับรายได้การจ้างงาน และเพิ่มการกินดีอยู่ดี

2.4.1.3 การมีส่วนร่วมเป็นการตัดสินใจของประชาชนที่สอดคล้องต่อความต้องการใน การที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคน ฉะนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นจะช่วยให้ บรรลุวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำมาซึ่งการกระจาย อำนาจทางการบริหารและทรัพยากรสู่ท้องถิ่น

2.4.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

ไพรัช เดชะรินทร์ (2516, น. 91-95) สรุปหลักการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ดังนี้

1. ยึดหลักความต้องการ และปัญหาของประชาชน เป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม
2. ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบร่วมกัน
3. คำนึงถึงขีดความสามารถของประชาชน ปลุกฝังให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ
4. กิจกรรมต้องสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร วัฒนธรรมชุมชน
5. การเริ่มต้นควรอาศัยผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านเคารพนับถือ
6. ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

ปกรณ์ ปรียากร (2527, น. 49-64) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมมีผลประโยชน์ซึ่งกระทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้มึบทบาทสำคัญในการกำหนดความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน
2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน
3. เป็นผู้ที่มีบทบาทในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้า และบริการให้สมบูรณ์ขึ้น
4. เป็นผู้ที่มีพึงพอใจและมีแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแนวทางและจุดหมายปลายทางโดยตัวของมันเอง ในแง่ที่ว่าประชาชนทุกคนต่างมีจิตปรารถนา และเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะได้เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติงานที่เกื้อหนุนต่อการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตน

จากคำนิยามการมีส่วนร่วม แสดงถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่กล่าวถึงการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งได้ให้องค์กรการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและหาทุนได้เอง และจัดสรรหน้าที่ให้ “อนุรักษ์ศิลปะ ประเพณีความรู้ท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมที่ดีพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติได้นั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกับภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนและการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนรวมถึงการลดการบุกรุกพื้นที่ป่าหรือลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยทั่วไป

การวางแผนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

1. การวางแผนจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-down Planning) หรือการวางแผนจากส่วนกลาง กำหนดให้ส่วนท้องถิ่นหรือระดับล่างปฏิบัติ

2. การวางแผนจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (Bottom-up Planning) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สะท้อนความต้องการและปัญหาท้องถิ่นโดยสอดคล้องกับแผนของส่วนกลาง

การวางแผนที่สมบูรณ์และเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ควรเป็นแผนพัฒนาแบบ (Comprehensive Development Planning) หรือเป็นการวางแผนแบบผสมผสาน (Integrative Planning) ซึ่งคำนึงถึงการประสานแนวทางการพัฒนาจากเบื้องบนกับเบื้องล่าง การประสานการพัฒนาระหว่างสาขาพัฒนา และการประสานการพัฒนาระหว่างพื้นที่แผนพัฒนาที่ต้นนอกจากต้องมีการประสานด้านต่างๆ ในการวางแผนแล้ว จะต้องมีความเหมาะสม (Appropriated plan) กับสภาพศักยภาพ ข้อจำกัด ปัญหา การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับระบบและระเบียบการบริหารงานพัฒนาในปัจจุบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.4.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้กำหนดบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นไว้ 4 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมระดับการตัดสินใจ (Decision Making Level) ชุมชนท้องถิ่นควรมีโอกาสเข้าร่วมตัดสินใจก่อนเริ่มการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน โดยชุมชนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน ถ้ามีการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายในชุมชนควรมีการประชุมแล้วลงความเห็นร่วมกันในการตัดสินใจว่าควรหรือไม่ควร พัฒนาการท่องเที่ยวและถ้าจะพัฒนาควรจะไปในลักษณะใด

2. การมีส่วนร่วมระดับการวางแผน (Planning Level) ชุมชนควรร่วมกันวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน เพราะชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากร มีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากร การร่วมวางแผนคือการร่วมรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ต่างๆของการพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว (Implementation Level) ชุมชนควรเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม โฮมสเตย์ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านขายสินค้า OTOP บริการนำเที่ยว บริการรถเช่า เช่าเรือ ดำน้ำ และการเดินป่า

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน (Evaluation Level) ชุมชนควรร่วมประเมินผลของการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อการปรับปรุงแผนพัฒนาให้ยั่งยืน และระยะยาว การมีส่วนร่วมของชุมชนในทั้ง 4 ระดับดังกล่าว ทำให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และสร้างความเป็นเจ้าของ (Ownership) ของธุรกิจชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

2.5 ลักษณะทั่วไปของประเทศลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวหรือ เรียกโดยย่อว่า สปป.ลาว ตั้งอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิหรืออินโดจีน ระหว่างละติจูดที่ 14-23 องศาเหนือและลองจิจูดที่ 100-108 องศา เป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งไม่มีทางออกสู่ทะเล มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร ภาคน้ำ 6,000 km² ตลอดแนวชายแดนของประเทศลาว ซึ่งมีความยาวรวม 5,083 กิโลเมตร ล้อมรอบด้วยชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ ดังนี้ 1) ประเทศ จีน ทางด้านทิศเหนือ (1 กิโลเมตร) 2) ประเทศไทยทางด้านทิศใต้ และทิศตะวันตก (1,754 กิโลเมตร) 3) ประเทศกัมพูชา ทางด้านทิศใต้ (541 กิโลเมตร) 4) ประเทศเวียดนาม ทางด้านทิศตะวันออก (2,130 กิโลเมตร) และ 5) ประเทศเมียนมาร์ ทางด้านทิศตะวันตก (235 กิโลเมตร)

2.5.1 ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของลาวอาจแบ่งได้เป็น 3 เขต คือเขตภูเขาสูง เป็นพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 1,500 เมตรขึ้นไป พื้นที่นี้อยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศ เขตที่ราบสูง คือพื้นที่ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,000 เมตร ปรากฏตั้งแต่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบสูงเมืองพวนไปจนถึงชายแดนกัมพูชา เขตที่ราบสูงนี้มีที่ราบสูงขนาดใหญ่อยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ที่ราบสูงเมืองพวน (แขวงเชียงขวาง), ที่ราบสูงนากาย (แขวงคำม่วน) และที่ราบสูงบริเวณ (ภาคใต้) เขตที่ราบลุ่ม เป็นเขตที่ราบตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำต่าง ๆ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในเขตพื้นที่ทั้ง 3 เขต นับเป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของประเทศ แนวที่ราบลุ่มเหล่านี้เริ่มปรากฏตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของแม่น้ำโขง เรียกว่า ที่ราบลุ่มเวียงจันทน์ ผ่านที่ราบลุ่มสุวรรณเขต ซึ่งอยู่ตอนใต้เซบั้งไฟและเซบั้งเหียง และที่ราบจำปาศักดิ์ทางภาคใต้ของลาว ซึ่งปรากฏตามแนวแม่น้ำโขงเรื่อยไปจนถึงชายแดนประเทศกัมพูชา ทั้งนี้ เมื่อนำเอาพื้นที่ของเขตภูเขาสูงและเขตที่ราบสูงมารวมกันแล้ว จะมากถึง 3 ใน 4 ของพื้นที่ประเทศลาวทั้งหมด โดยจุดที่สูงที่สุดของประเทศลาวอยู่ที่ภูเบ็ญ ในแขวงเชียงขวาง วัดความสูงได้ 2,817 เมตร (9,242 ฟุต)

ประเทศลาวมีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย โดยแม่น้ำซึ่งเป็นสายหัวใจหลักของประเทศ คือแม่น้ำโขง ซึ่งไหลผ่านประเทศลาวเป็นระยะทาง 1,835 กิโลเมตร แม่น้ำสายนี้เป็นแม่น้ำสำคัญทั้งในด้านเกษตรกรรม การประมง การผลิตพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมจากลาวเหนือไปจนถึงลาวใต้ และ การใช้เป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างประเทศลาวกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ แม่น้ำสายสำคัญของลาวแห่งอื่น ๆ ยังได้แก่ แม่น้ำอู (พงสาลี-หลวงพระบาง) ยาว 448 กิโลเมตร แม่น้ำจิม (เชียงขวาง-เวียงจันทน์) ยาว 353 กิโลเมตร แม่น้ำเซบั้งเหียง (สุวรรณเขต) ยาว 338 กิโลเมตร แม่น้ำทา (หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว) ยาว 523 กิโลเมตร แม่น้ำเซกอง (สาร์วัน-เซกอง-อัตปือ) ยาว 320 กิโลเมตร แม่น้ำ

เซบั้งไฟ (คำม่วน-สุวรรณเขต) ยาว 239 กิโลเมตร แม่น้ำแบ่ง (อุดมไชย) ยาว 215 กิโลเมตร แม่น้ำเซโดน (सारวัน-จำปาศักดิ์) ยาว 192 กิโลเมตร แม่น้ำเซละนอง (สุวรรณเขต) ยาว 115 กิโลเมตร แม่น้ำกะดิง (บริคำไชย) ยาว 103 กิโลเมตร แม่น้ำคาน (หัวพัน-หลวงพระบาง) ยาว 90 กิโลเมตร

2.5.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ประเทศลาวตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ลักษณะทางภูมิศาสตร์มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ตั้งแต่ภาคกลางจนถึงภาคเหนือในแขวงพงสาสิทธิ์มีเขตแดนอยู่ติดกับประเทศจีน ภูมิประเทศส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนและที่ราบสูงอากาศค่อนข้างหนาวถึงหนาวจัด ส่วนทางทิศตะวันออกมีลักษณะเป็นเทือกเขาและที่ราบติดกับประเทศเวียดนาม สำหรับทางตอนใต้สุดมีลักษณะเป็นเทือกเขาติดกับประเทศกัมพูชา ประทับกับที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมในทะเลจีนใต้ ทำให้ประเทศลาวมีลักษณะทางภูมิอากาศแบ่งออกได้ 3 ฤดู คือ 1) ฤดูร้อน เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนเมษายน 2) ฤดูฝน เริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนตุลาคม และ 3) ฤดูหนาว เริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม

2.5.3 ประชากรและชาวลาวในแต่ละท้องถิ่นของประเทศลาว

ประเทศลาวมีประชากรอยู่ประมาณ 6.4 ล้านคนซึ่งประกอบด้วยชนชาติต่างๆที่มีมากถึง 68 ชาติพันธุ์ ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์จะมีภาษาพูดและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันไปบ้างบางส่วน แต่ก็มีการใช้ภาษาลาวเป็นภาษากลาง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆตามถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนี้

2.5.3.1 ลาวลุ่ม หมายถึง ชนชาวลาวที่อาศัยอยู่ที่ราบลุ่ม ได้แก่ ภูไท ไทเหนือ ไทดำ ไทขาว ไทแดง ไทพาน ไทลื้อ ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ 68 ของประชากรทั้งหมด ลาวลุ่มส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ และมีการใช้ภาษาลาวหรือภาษาตระกูลไท โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนาทำสวน และเลี้ยงสัตว์ และจะอาศัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ

2.5.3.2 ลาวเทิง หมายถึง ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในเขตที่ราบสูงประกอบด้วย ขมุ ข่า แจง ละแ่นด สีตา ผู้เทิงไฟ เขลา ปันลู่ แซ กะแสง ส่วย ตะโอย ละแ่ว ละเวน อาล็ก กะตาง เเทิงน้ำ เเทิงบก เเทิงโคก อินทรี ยาเทียน กายัก ชะนุ ตาเลียง ละแวง ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ 22 ของประชากรลาวทั้งหมด โดยมีการใช้ภาษาตระกูลมอญ-เขมร และโดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่และเลี้ยงสัตว์ และมีประชากรอาศัยอยู่ทางใต้ของประเทศ

2.5.3.3 ลาวสูง หมายถึง ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในเขตภูเขาสูง ประกอบด้วยชนเผ่าม้งและอื่น ๆ เช่น ม้งลาย ม้งขาว ม้งดำ เย้า โซโล ฮ้อ รุณี มูเซอ ผู้น้อย กุย ก่อ แลนแตน ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ 9 ของประชากรลาวทั่วประเทศ และมีการใช้ภาษาตระกูลจีน-ทิเบต และส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่ หาของป่าและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะสุกรและม้า และจะมีการอาศัยอยู่ในเขตของภาคเหนือของประเทศ

นอกจากนี้ยังมีชาวลาวเชื้อสายเวียดนามและเชื้อสายจีน รวมทั้งชาวต่างชาติอื่นๆที่อาศัยอยู่ในประเทศลาวอีกประมาณร้อยละ 4 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ

2.6 บริบททางประวัติศาสตร์ของชุมชนบ้านดอนโค เมืองชะนะสมบุรณ์แขวงจำปาสัก

บ้านดอนโคเป็นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่สันนิษฐานว่าเป็นคนอพยพมาจากแขวงอัตตะปือการตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาตั้งแต่ 400 ปีที่ผ่านมา เฒ่าแรกที่มาตั้งถิ่นฐานเป็นเผ่าลาวเทิงจากแขวงอัตตะปือ คนแรกที่เข้ามาบ้านสะพายคือ คอบคริวของท้าว....จึงเรียกบ้านนี้ว่าบ้านสะพาย แต่เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่แล้วจึงได้เรียกชื่อใหม่ว่าบ้านสะพาย ภายหลังที่ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่บ้านสะพายแล้ว บางส่วนก็ได้ย้ายมาตั้งบ้านเรือนอยู่ตรงกลางของพื้นที่ที่มีชื่อว่าดอนโค ต้องตามผู้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ตอนแรกเพื่อทำมาหากิน เพื่อการมาหากินและทำการพืชพันธุ์ต่าง ๆ ผลไม้ชนิดต่าง ๆ ทอผ้า และหาปลา พื้นที่แห่งนี้ถือว่าเป็นแหล่งแสวงหาอาหารอย่างเป็นอย่างดีสำหรับผู้ที่มาอาศัยอยู่รอบบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ต่อมาในสมัยฝรั่งเศสปกครองปี 1980 ที่แห่งนี้ได้กลายเป็นท่าจุดพักเรือขนส่งสินค้าของฝรั่งเศสและได้ชื่อว่าดอนโคดาวัน ที่ล่องเรือมาจากดอนเดด ไปแขวงสะวันนะเขต ที่บริเวณแห่งนี้ยังเป็นที่ทำงานของเจ้าเมืองผู้ปกครองลาวถึง 4 คน คนแรกคือเจ้าเมืองสิง คนที่สองคือเจ้าเมืองกุด คนที่สาม คือเจ้าเมืองโรม และคนที่สี่คือเจ้าเมืองอุดอน ต่อมาในระหว่างปี 1960-1970 ได้มีนักท่องเที่ยวชื่อว่าฟิลลิป มาจากประเทศอังกฤษ ได้เข้ามาท่องเที่ยวและเห็นการทำหัตถกรรมตำแผ่นของประชาชน ทั้งการปลูกมันสำปะหลัง จึงเกิดความสนใจอยากมาเรียนรู้และหัดทำหัตถกรรมและได้ฝึกภาษาลาวจนสามารถพูดได้อย่างถ่องแท้ในบ้านดอนโคยังมีวัดที่มีชื่อว่า วัดสี่สัตตะมะสาสดารามซึ่งสร้างได้กว่า 200 ปี มีพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นที่บรรจุกรรมวิธีการที่เก่าแก่ ตัวอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ

บ้านดอนโคเป็นบ้านหนึ่งที่ขึ้นกับบ้านกุ่ม เมืองชะนะสมบุรณ์ซึ่งเป็นบ้านที่เป็นที่ตั้งอยู่กลางน้ำของหรือแม่น้ำโขง มีความยาว 3500 เมตรความกว้าง 700 เมตร มีเนื้อที่รวม 76.89 เฮกตามีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	แม่น้ำของบ้านสักเมือง
ทิศใต้	ติดกับ	แม่น้ำของดอนโปง
ทิศตะวันออก	ติดกับ	แม่น้ำของบ้านสะพาย
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำของบ้านสะหมัน

มีเนื้อที่การผลิต 33.57 เฮกตา เนื้อที่ป่าไม้ 15.78 เฮกตา เนื้อที่ปลูกสร้าง 5.43 เฮกตาเนื้อที่สวนที่บ้าน 9.66 เนื้อที่น้ำท่วม 12.45 เฮกตา

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาติ กรเพชรปानी และคณะ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย : กรณีศึกษาคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยเป็นไปตามวงจรการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) ตั้งแต่กระบวนการ ตัดสินใจ (Decision Making) มีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบ (Implementation) ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งในกระบวนการที่กล่าวมาชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วยทั้งหมด ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบ คือ การได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเฉพาะชาวบ้านที่อยู่ริมน้ำและมีต้นลำพู ที่มีต้นหิ่งห้อยจำนวนมากเป็นจุดที่เรือนำนักท่องเที่ยวมาจอดชมหิ่งห้อยเป็นประจำ และปัจจัยอีก ส่วนหนึ่งมาจากความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะมลภาวะทางน้ำที่ส่งผลกระทบต่อหิ่งห้อยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ปองพล ธวัชทัญกุล และคณะ (2550) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่าการประเมินศักยภาพเพื่อจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จำนวน 40 แห่ง พบว่ามี แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูงจำนวน 15 แห่ง ศักยภาพปานกลางจำนวน 14 แห่ง และศักยภาพต่ำจำนวน 11 แห่ง และการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมพบว่า เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเพราะความ น่าสนใจด้านเกษตรกรรม วิถีชีวิตเกษตรกรรม ทัศนียภาพและความสวยงามของพื้นที่

สมาพร คล้ายวิเชียร และคณะ (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ พบว่าผลจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเรื่องการไม่มีพื้นที่เลี้ยงช้างจากผลการศึกษาวิจัยจึงได้นำมาเสนอแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ 3 แนวทาง คือแนวทางการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาตลาด ท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว

สุรินทร์ หลวงนาและคณะ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของภาครัฐและเอกชนในเขตจังหวัดอีสานใต้ พบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้มีการพัฒนาด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ เพิ่มจำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยว พัฒนาความสามารถในด้านการถ่ายทอดความรู้ เสริมทักษะและความสามารถให้แก่ บุคลากร ส่วนด้านการฝึกอบรมยังมีน้อย รวมทั้งขาดการฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสารและขาดวัสดุอุปกรณ์ในการ

ดำเนินงาน รูปแบบการพัฒนาบุคลากร จะทำในรูปแบบกลุ่ม ได้แก่ฝึกรวม การฝึกประสบการณ์ และการฝึกนอกสถานที่ ส่วนการเรียนรู้รายบุคคลได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์

ศักดิ์ศิริ นันทะสุข และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการการพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่าคนในท้องถิ่นมีศักยภาพ ด้านบุคลิกภาพระดับมาก ด้านบริหารจัดการ และด้านการพึ่งตนเองระดับปานกลาง มีความต้องการ พัฒนาศักยภาพด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบริหารจัดการและด้านการพึ่งตนเองในระดับมาก

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์และคณะ (2550) ได้ศึกษาการศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีความคิดเห็นว่างิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน กิจกรรมพายเรือ (แคนูคายัค) กิจกรรมนั่งเรือสำเภาเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล และกิจกรรมเรือลารัมซูชีพ มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่างิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวนกิจกรรมเที่ยวน้ำตก มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง

นันทนา แหวนนาค และคณะ (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่าการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยมาก การจัดการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยามีลักษณะการจัดการแบบการสั่งการจากบนลงสู่ล่าง ทำให้ชุมชนไม่มีส่วนร่วมเนื่องจากทางภาครัฐไม่ได้คำนึงถึงผลกำไรจากการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพราะหน่วยงานภาครัฐนั้นทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการทำนุบำรุง ดูแลรักษาไว้เพียงอย่างเดียว มีนโยบายเพียงในด้านของการอนุรักษ์เพื่อรักษาไว้ให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติต่อไป

กันทิมา จินโต (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนย่านคลองดำเนินสะดวกใน การจัดการการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท พบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านทรัพยากรมากหรือสำคัญที่สุด ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

ศุภยวีจัยป่าไม้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2542) ได้ศึกษาแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบชุมชนมีส่วนร่วม บริเวณเขานอจู้จี้จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาด้านกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวนั้น พบว่ากลยุทธ์ด้านการตลาดที่ควรนำมาใช้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของการจัดการที่มีคุณภาพ ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างปริมาณความต้องการ และความสามารถในการรองรับของพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างปริมาณนักท่องเที่ยว กับการรองรับของพื้นที่ และยังพบอีกว่าการประชาสัมพันธ์ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งด้านการตลาดจะต้องมีการดำเนินการที่

ก่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และต้องมีการตรวจสอบข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นประจำ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหว ซึ่งจะได้นำมาประเมินผล และนำมาปรับปรุงแผนการตลาดของพื้นที่ต่อไป

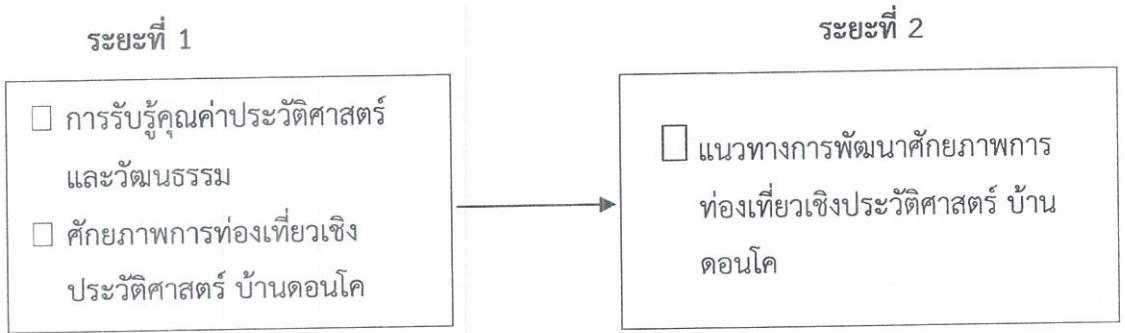
พูนทรัพย์ สวนเมืองตุลาพันธุ์ (2546) ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์และร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีทัศนคติที่ไม่ดีกับการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เนื่องจากชุมชนเชื่อว่าการท่องเที่ยวที่ผ่านมาทำลายความเข้มแข็งและวัฒนธรรมของชุมชน นอกจากนี้รัฐยังเข้ามามีบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวแทนประชาชน ชุมชนโดยส่วนใหญ่ไม่รู้จักรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนแต่ก็คาดหวังการท่องเที่ยวที่จัดโดยชุมชนจะช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ถ้าชุมชนจะจัดการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง วัตถุประสงค์อันดับแรกที่ชุมชนต้องการคือการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อันดับที่สองคือการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น ส่วนการเผยแพร่ของดีของชุมชนและการศึกษาร่วมกันของชุมชนเป้าหมายกับนักท่องเที่ยวเป็นวัตถุประสงค์อันดับรองลงมา

ฉันทยา นวลละออง (2547) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานีได้ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด ศึกษาปัญหา ข้อจำกัดของแหล่ง ศิลปวัฒนธรรม ศึกษาการตลาดท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม และเสนอแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งศิลปวัฒนธรรม การสำรวจพบว่า กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำมีอุปสงค์การท่องเที่ยวสูงสุดรองลงมาคือกลุ่มแหล่งโบราณคดี กลุ่มวัฒนธรรมมอญสามโคก และกลุ่มเมืองปทุมธานี ด้านความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมสูงสุด พบว่า เมืองปทุมธานีมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานสูง ปัญหาคือแหล่งคมนาคมทางน้ำไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอรองลงมาคือกลุ่มสามโคกซึ่งมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของชุมชนมอญเป็นจุดแข็ง ปัญหาคือ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ผลการศึกษาศักยภาพของตลาดท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดปทุมธานีมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยองค์ประกอบต่างๆ คือ ด้านการเข้าถึง ด้านแหล่งศิลปวัฒนธรรม ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวและด้านจินตภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ศรชัย ไทรชมพู (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยและมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ศึกษาศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยววัฒนธรรมไทยและมอญในพื้นที่ศึกษามีศักยภาพทั้งทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์มีความเก่าแก่ ด้านธรรมชาติมีเอกลักษณ์ดึงดูดใจ และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมเหล่านี้มากที่สุด สามารถจัดรูปแบบการท่องเที่ยวทางจักรยานได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่มาก เนื่องจากมีความร่มรื่น มีวัฒนธรรมของท้องถิ่นและมีจุดบริการที่แวะพัก ป้ายบอกทาง ทั้งนี้ในส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ควรให้การสนับสนุนชมรมจักรยานในท้องถิ่นและ

สนับสนุนเรื่องเส้นทางจักรยาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
วัฒนธรรมไทยและมอญให้คนรุ่นหลังต่อไปได้ศึกษา

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบุณ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือวิจัย
3. การกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ระยะที่ 1 ศึกษาการรับรู้คุณค่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในชุมชนประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบุณ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในพื้นที่บ้านดอนโค นักท่องเที่ยวชาวลาวและชาวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยวบ้านดอนโค และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้รู้และประชาชนในชุมชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวชาวลาวและชาวต่างชาติ และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane (1975) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling Method) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน

2. เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพตามกรอบมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว รวมถึงศึกษาหลักการ รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม สร้างกรอบโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ลักษณะของแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน 18 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับความคิดเห็น ได้แก่ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดการให้คะแนนค่าเฉลี่ย ตามระดับดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3.3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

3.3.1 นางมาลา จันทะราม หัวหน้าแผนกแถลงข่าววัฒนธรรมและท่องเที่ยว แขวงจำปาสัก สปป.ลาว ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษาลาว

3.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ หัวหน้าหลักสูตรภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษาไทย

3.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา จันทะคุณ อาจารย์ประจำหลักสูตรสถิติและการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและวัดผล

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) และนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป

3.3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2561 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) มีเกณฑ์การยอมรับอยู่ที่ 0.7 (Cronbach, 1970, อ้างถึงใน สนธยา บำรุง, 2555) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

3.3.5 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาแปลเป็นภาษาลาว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาลาว ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนบ้านดอนโคเมืองชะนะสมบูน ระหว่างวันที่ 22-28 กุมภาพันธ์ 2561 ก่อนดำเนินการผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการให้ข้อมูล แล้วจึงแจกแบบสอบถามจำนวน 285 ฉบับ และสัมภาษณ์ประชาชน ชาวบ้าน ประชาชน นักท่องเที่ยว และมีคฤหาสน์ในพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน 285 ฉบับ คิดเป็น 100%

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อคำถามและปฏิบัติตามคำสั่งของการตอบแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ นำไปลงรหัสและบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

6.1 ค่าร้อยละ

$$P = \frac{f}{n} \times 100 \quad (3-1)$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน จำนวนความถี่ข้อมูลที่ศึกษา

n แทน จำนวนตัวอย่าง

6.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x_i}{n} \quad (3-2)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x_i$ แทน ผลรวมค่าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

n แทน จำนวนตัวอย่าง

6.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2}{n(n-1)}} \quad (3-3)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x_i แทน คะแนนแต่ละตัว

$\sum x_i$ แทน ผลรวมค่าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x_i^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลแต่ละค่ายกกำลังสอง

n แทน จำนวนตัวอย่าง

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ได้แก่ ประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน พระภิกษุ ผู้สูงอายุ เยาวชน ในชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) จากผู้รู้ (Key Informants) ภายในบ้านดอนโค รวม 30 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือการวิจัยได้แก่ การประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค

3. การกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

การกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโคผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยระยะที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ข้อสุดท้ายของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

3.2 จัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) แบ่งกลุ่มย่อย 3 กลุ่มๆ ละ 10 คน ระดมสมอง (Brainstorming) และถอดบทเรียน

3.3 สมาชิกแต่ละกลุ่มทุกคนนำผลการเสวนาเข้าที่ประชุมใหญ่ เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.4 จัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมือง
ชนะสมบูนแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย
ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิง
ประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค
3. ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา ภูมิภาค อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ 285 ฉบับ คิด
เป็นร้อยละ 100 มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 285 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	109	38.2
หญิง	176	61.8
รวม	285	100
2. อายุ		
20-30 ปี	97	34.0
31- 40 ปี	80	28.1
41- 50 ปี	55	19.3
51- 60 ปี	37	13.0

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 285 คน)	ร้อยละ
มากกว่า 60 ปี	16	5.6
รวม	285	100
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	178	62.5
ปริญญาตรี	107	37.5
รวม	285	100
4. ภูมิลำเนา(สปป.ลาว)		
ภาคเหนือ		
ภาคกลาง	76	26.7
ภาคใต้	106	37.2
ไม่ระบุ	66	23.2
รวม	285	100
5. อาชีพ		
พนักงานของรัฐ	26	9.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	3.2
ลูกจ้าง	98	34.4
นักท่องเที่ยว	77	27.0
มัคคุเทศก์	7	2.5
อื่น ๆ	68	23.9
รวม	285	100
6. รายได้ต่อเดือน		
900,000 – 1,500,000 กีบ	107	37.5
1,500,000 – 3,000,000 กีบ	168	58.9
อื่นๆ	10	3.5
รวม	285	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 285 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 อายุ

ระหว่าง 20–30 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 มีภูมิลำเนาใน สปป.ลาว จากภาคใต้ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาจากภาคกลางจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 มาจากภาคเหนือจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ มาจากที่อื่นๆ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 อาชีพเป็นลูกจ้างจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาเป็น นักท่องเที่ยว จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ไม่ระบุอาชีพจำนวน 68 คนคิดเป็นร้อยละ 23.9 พนักงานของรัฐ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.2 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 1,500,000 - 3,000,000 กีบ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมารายได้ระหว่าง 900,000 - 1,500,000 กีบ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 และ รายได้อื่น ๆ ที่ไม่ระบุรายได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค

วิเคราะห์การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปรผล ดังตารางที่ 4.2 – 4.5

ตารางที่ 4.2

ระดับการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้าน ดอนโค โดยรวม

ประเด็นที่ศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค	3.38	.54	ปานกลาง
2. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค	3.27	.41	ปานกลาง
2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	3.40	.44	ปานกลาง
2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.18	.41	ปานกลาง
2.4 ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.13	.35	ปานกลาง
รวม	3.27	.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 ระดับการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.54) ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.44) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.41) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.41) และความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.35) เป็นอันดับสุดท้าย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

ระดับการรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมบ้านดอนโค

การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. บ้านดอนโคเป็นบ้านที่เก่าแก่อายุประมาณ 400 ปี	3.27	0.74	ปานกลาง
2. ชนเผ่าลาวเทิงจากแขวงอัตตะปือเคยเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นครั้งแรก	3.00	0.69	ปานกลาง
3. บ้านดอนโคเคยเป็นท่าพักเรือขนส่งสินค้า“ดอนโคดาวัน”ของฝรั่งเศส	3.00	0.81	ปานกลาง
4. มีวัดสี่ทิศตะนะสาสดาราม เป็นสถาปัตยกรรมผสมผสานของฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ อายุกว่า 200 ปี บรรจุพระไตรปิฎกที่มีคุณค่าด้านภูมิปัญญาดั้งเดิม	3.32	0.68	ปานกลาง
5. มีจวนและเฮือนเจ้าเมืองผู้ปกครองลาว อายุกว่า 300 ปี เคยเป็นสถานที่ทำงานและที่พักของเจ้าเมืองผู้ปกครองลาว 4 คน และเฮือนโบราณของชาวบ้านดอนโค เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่แบบล้านช้าง	3.11	0.92	ปานกลาง
6. มีต้นยางใหญ่ อายุกว่า 500 ปี แสดงถึงความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ที่ยั่งยืน	3.23	0.94	ปานกลาง
7. มีระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรน้ำรอบเกาะบ้านดอนโค	3.24	0.83	ปานกลาง
8. เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ ก่อนปี 1960	3.36	.67	ปานกลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรมของชาวบ้าน ณ สถานแสดงศิลปวัฒนธรรมกลางบ้าน	3.02	.82	ปานกลาง
10. สืบทอดความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาการประมงในลุ่ม น้ำโขงจากบรรพบุรุษ เชี่ยวชาญวิธีหาปลา รู้ช่วงเวลา หาปลาแต่ละชนิด และรู้พันธุ์ปลาน้ำโขง	3.33	.71	ปานกลาง
11. จรรโลงวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาหารพื้นบ้าน ของชาวลาวริมฝั่งโขง	3.85	.65	มาก
12. สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าฝ้าย และผ้าไหมลาว มี ความประณีต วิจิตร งดงามด้านลวดลายและกรรมวิธี การทอผ้า มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3.60	.68	มาก
13. สืบทอดอาชีพการทอผ้าขึ้นสู่อาชีพหลักของครอบครัว มีชื่อเสียงการทอตีนชั่งลาว ว่า “บ้านสะฝ้ายเป็นตัว บ้านดอนโคเป็นตีนชั่ง”	3.61	.73	มาก
14. ยึดมั่นในฮีตประเพณีในการดำรงชีวิตประจำวันอย่าง เหนียวแน่น	3.61	.68	มาก
15. สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีตามหลักฮีต12 คอง14ฮีตยี่ คองเจียง	3.45	.93	ปานกลาง
16. ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามัคคี และมีความผูกพันกับถิ่น	3.58	.73	มาก
17. มีปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นและวัฒนธรรมประเพณีสู่คนรุ่นต่อไป	3.68	.66	มาก
18. เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของชุมชน	3.60	.72	มาก
รวม	3.38	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.54) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ จรรโลงวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาหารพื้นบ้านของชาวลาวริมฝั่งโขง ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.65) มีปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสู่คนรุ่นต่อไป ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.66) สืบทอดอาชีพการทอผ้าขึ้นสู่อาชีพหลักของครอบครัว

มีชื่อเสียงการทอดดินชินลาว ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.73) ยึดมั่นในฮีตประเพณีในการดำรงชีวิตประจำวัน อย่างเหนียวแน่น ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.68) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับสุดท้ายได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ ก่อนปี 1960 ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.67) สืบทอดความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาการประมงในลุ่มน้ำโขงจากบรรพบุรุษ เชี่ยวชาญวิธีหาปลา รู้ช่วงเวลาหาปลาแต่ละชนิด และรู้พันธุ์ปลาน้ำโขง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.71) และเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรมของชาวบ้าน ณ ลานแสดงศิลปวัฒนธรรมกลางบ้าน ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. มัคคุเทศก์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	3.32	0.59	ปานกลาง
2. สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	3.23	0.50	ปานกลาง
3. การแนะนำของเพื่อนและคนรู้จักที่เคยมาท่องเที่ยวที่บ้านดอนโค	3.42	0.72	ปานกลาง
4. สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครองภายใต้รัฐบาลฝรั่งเศส	3.00	0.84	ปานกลาง
5. สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะเด่นของเกาะกลางแม่น้ำโขงและการเดินทางโดยเรือที่ตื่นเต้นและท้าทาย	3.04	0.73	ปานกลาง
6. สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะความสมบูรณ์และยั่งยืนของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	3.31	0.56	ปานกลาง
7. สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชุมชน บ้านดอนโค	3.61	0.67	มาก
รวม	3.27	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$, S.D. = 0.41) ข้อที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยระดับมาก ได้แก่ สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชุมชน บ้านดอนโค ($\bar{X}=3.61$, S.D. = 0.61) รองลงมา ได้แก่ การแนะนำของเพื่อนๆ และคนรู้จักที่เคยมาท่องเที่ยวที่บ้านดอนโค ($\bar{X}=3.42$, S.D. = 0.72) และมีคฤหบดีแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=3.32$, S.D. = 0.59) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสักประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.23$, S.D. = 0.50) สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะเด่นของเกาะกลางแม่น้ำโขงและการเดินทางโดยเรือที่ตื่นเต้นและท้าทาย ($\bar{X}=3.04$, S.D. = 0.83) และสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครองภายใต้รัฐบาลฝรั่งเศส ($\bar{X}=3.00$, S.D. = 0.84)ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. การเดินทางสะดวกและปลอดภัย ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ	3.60	0.62	มาก
2. มีอาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในหมู่บ้าน	3.27	0.61	ปานกลาง
3. มีศูนย์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอด 24 ชั่วโมง	3.49	0.58	ปานกลาง
4. มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและอาสาสมัครหมู่บ้านคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	3.36	0.63	ปานกลาง
5. จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยว	3.30	0.70	ปานกลาง
6. จัดหาที่พักที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	3.68	0.63	มาก
7. แบ่งเขตพื้นที่หวงห้าม และเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในแหล่งท่องเที่ยว	3.10	0.50	ปานกลาง
รวม	3.40	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$, S.D. = 0.44) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดหาที่พักที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.68$, S.D.= 0.63) และการเดินทางสะดวกและปลอดภัย ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ ($\bar{X}=3.60$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมาก และมีศูนย์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{X}=3.49$, S.D. = 0.58) อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.30$, S.D. = 0.70) มีอาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในหมู่บ้าน ($\bar{X}=3.27$, S.D. = 0.61) และแบ่งเขตพื้นที่หวงห้าม และเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.10$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. จัดนิทรรศการด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บ้านดอนโค การเสวนาของปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่า และการเยี่ยมชม ชมโบราณสถานและโบราณวัตถุ	3.32	.61	ปานกลาง
2. จัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน	3.27	.49	ปานกลาง
3. จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำอาหาร พื้นเมือง การทอผ้า การหาปลา การทำเครื่องจักสานไม้ ไผ่ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร เป็นต้น	3.22	.76	ปานกลาง
4. จัดกิจกรรมที่ทำหายความสามารถของนักท่องเที่ยว	3.05	.48	ปานกลาง
5. จัดกิจกรรมตามเทศกาล ได้แก่ ประเพณีบุญเดือน 3 ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีผูกเสี่ยว ประเพณีกินดอง และประเพณีลอยกระทง เป็นต้น	3.40	.52	ปานกลาง
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายพื้นเมืองของสตรีลาว	3.27	.80	ปานกลาง
7. จัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่างๆ	2.75	.68	ปานกลาง
รวม	3.18	.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, S.D. = 0.41) ข้อที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดกิจกรรมตามเทศกาล ($\bar{X}=3.40$, S.D. = 0.52) จัดนิทรรศการด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บ้านดอนโค การเสวนาของประชาชนชาวบ้านและผู้เฒ่า และการเยี่ยมชมโบราณสถานและโบราณวัตถุ ($\bar{X}=3.32$, S.D. = 0.61) จัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ($\bar{X}=3.22$, S.D. = 0.76) อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำอาหารพื้นเมือง การทอผ้า การหาปลา การทำเครื่องจักสานไม้ไผ่ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร เป็นต้น ($\bar{X}=3.22$, S.D. = 0.76) จัดกิจกรรมที่ทำทายความสามารถของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.05$, S.D. = 0.28) และจัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่าง ๆ ($\bar{X}=2.75$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7

ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล	3.10	.36	ปานกลาง
2. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน	3.11	.47	ปานกลาง
3. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน	3.19	.70	ปานกลาง
รวม	3.13	.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโคด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$, S.D. = 0.35) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน ($\bar{X}=3.19$, S.D. = 0.70) จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน ($\bar{X}=3.11$, S.D. = 0.47) และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล ($\bar{X}=3.10$, S.D. = 0.36)

4.3 ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

นำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาประชุมกลุ่ม และหาข้อสรุปดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8

ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโคโดยการประชุมกลุ่ม

ประเด็นหลัก	แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
1. การรับรู้ประวัติศาสตร์ <ul style="list-style-type: none"> - ภูมิปัญญาด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ - ภูมิปัญญาการประมงในลุ่มน้ำโขง - ศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้าน 	1. แนวทางการรับรู้ประวัติศาสตร์ <ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านบ้านดอนโค 2) กำหนดกิจกรรมล่องแม่น้ำโขงรอบเกาะหมู่บ้านดอนโค เพื่อศึกษาธรรมชาติ และวิถีชีวิตชาวบ้าน 3) กิจกรรมกินปลาแม่น้ำโขงวิถีการกินของชาวบ้านแบบเดิมๆ ที่จับได้รอบเกาะบ้านดอนโค และด้วยเครื่องดักจับปลาที่ทำด้วยภูมิปัญญาการสานด้วยไม้ไผ่
2. ศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - สิ่งจูงใจจากลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ - สิ่งจูงใจจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครอง 	2. แนวทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาความรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมัคคุเทศก์และประชาชนบ้านดอนโค 2) กำหนดอัตตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์บ้านดอนโค 3) ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้อัตตลักษณ์ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
3. ศักยภาพด้านความปลอดภัย <ul style="list-style-type: none"> - สิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย - อาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน - เขตพื้นที่หวงห้ามและเขตพื้นที่ท่องเที่ยว 	3. แนวทางสร้างความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว <ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานการขนส่งสากล 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

(ต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
<p>4. ศักยภาพด้านความหลากหลายของกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น - จัดกิจกรรมที่ทำหยาความสามารถของนักท่องเที่ยว - จัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่างๆ 	<p>4. แนวทางส่งเสริมความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หลายรูปแบบ 2) จัดกิจกรรมเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหารและอาชีพ
<p>5. ศักยภาพด้านความต่อเนื่องการจัดกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน - จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน - จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล 	<p>5. แนวทางส่งเสริมความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทุกเดือน 2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 4.8 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโคพบว่า มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) แนวทางการรับรู้ประวัติศาสตร์ประกอบด้วย (1) สร้างศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านบ้านดอนโค (2) กำหนดกิจกรรมล่องแม่น้ำโขงรอบเกาะหมู่บ้านดอนโค เพื่อศึกษารวมชาติ และวิถีชีวิตชาวบ้าน (3) กิจกรรมกินปลาแม่น้ำโขงด้วยวิธีการกินของชาวบ้านแบบเดิมๆ ที่จับได้รอบเกาะบ้านดอนโคด้วยเครื่องดักจับปลาที่ทำด้วยภูมิปัญญาการสานด้วยไม้ไผ่ 2) แนวทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) พัฒนาความรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมัคคุเทศก์และประชาชนบ้านดอนโค (2) กำหนดอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์บ้านดอนโค (3) ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้อัตลักษณ์ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม 3) แนวทางสร้างความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) กำหนดความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานการขนส่งสากลและ (2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 4) แนวทางส่งเสริมความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หลายรูปแบบ และ (2) จัดกิจกรรมเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหารและอาชีพ 5) แนวทางส่งเสริมความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) จัดกิจกรรมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทุกเดือน และ (2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.1 ควรให้ประชาชนบ้านดอนโค และมัคคุเทศก์ได้รับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ ที่ถูกต้อง ตรงกัน และให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน
 - 1.2 ควรใช้ต้นยาง อายุ 400 ปี เป็นสัญลักษณ์ของบ้านดอนโค
 - 1.3 หน่วยราชการควรประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค
 - 1.4 ประชาชนควรต้อนรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนอย่างอบอุ่น
 - 1.5 ควรจัดการการท่องเที่ยวบ้านดอนโคเป็นเชิงอนุรักษ์แบบครบวงจร
 - 1.6 ควรขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกด้านประวัติศาสตร์
2. แนวทางสร้างความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
 - 2.1 ควรจัดหน่วยดูแลความปลอดภัยในการเดินทางมายังบ้านดอนโคให้กับนักท่องเที่ยว
 - 2.2 ควรตั้งกลุ่มอาสาสมัครดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวประจำคุ้มต่างๆ
3. แนวทางส่งเสริมความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 3.1 ควรจัดกิจกรรมเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยเส้นทางรอบหมู่บ้าน
 - 3.2 ควรจัดกิจกรรมเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ โดยผู้เฒ่าในหมู่บ้าน ณ ลานกลางบ้าน
 - 3.3 ควรจัดโฮมสเตย์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต อาหารพื้นบ้าน และอาชีพ
4. แนวทางส่งเสริมความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 4.1 ควรมีตารางกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้งปี
 - 4.2 ควรมีทีมงานรับผิดชอบการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20–30 ปี รองลงมา คือ 31–40 ปี ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาในภาคใต้ สปป.ลาว อาชีพเป็นลูกจ้าง รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยว มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 1,500,000 - 3,000,000 กีบ รองลงมา ระหว่าง 900,000 - 1,500,000 กีบ

5.1.2 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.54) ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.419) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.41) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.41) และความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.35) เป็นอันดับสุดท้าย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

5.1.2.1 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จรรโลงวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาหารพื้นบ้านของชาวลาวริมฝั่งโขง ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.65) มีปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสู่คนรุ่นต่อไป ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.66) สืบทอดอาชีพการทอผ้าขึ้นสู่อาชีพหลักของครอบครัว มีชื่อเสียงการทอตีนชิ้นลาว ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.73) และยึดมั่นในฮีตประเพณีในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเหนียวแน่น ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.68) ส่วนค่าเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ ก่อนปี 1960 ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.67) สืบทอดความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาการประมงในลุ่มน้ำโขงจากบรรพบุรุษ เชี่ยวชาญ

วิธีหาปลา รู้ช่วงเวลาหาปลาแต่ละชนิด และรู้พันธุ์ปลาน้ำโขง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.71) และเป็นศูนย์ การเรียนรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรมของชาวบ้าน ณ สถานแสดงศิลปวัฒนธรรมกลางบ้าน ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

5.1.2.2 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชุมชน บ้านดอนโค ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.61) การแนะนำของเพื่อนๆ และคนรู้จักที่เคยมาท่องเที่ยวที่บ้านดอนโค ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.72) และมักคุ้นเคยแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.59) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.50) สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะเด่นของเกาะกลางแม่น้ำโขงและการเดินทางโดยเรือที่ตื่นเต้นและท้าทาย ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.83) และสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครองภายใต้รัฐบาลฝรั่งเศส ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.84)

5.1.2.3 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดหาที่พักที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.63) และการเดินทางสะดวกและปลอดภัย ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.62) และมีศูนย์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.58) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.70) มีอาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.61) และแบ่งเขตพื้นที่หวงห้าม และเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.50)

5.1.2.4 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดกิจกรรมตามเทศกาล ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.52) จัดนิทรรศการด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บ้านดอนโค การเสวนาของปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่า และการเยี่ยมชมโบราณสถานและโบราณวัตถุ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.61) และจัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.76) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำอาหารพื้นเมือง การทอผ้า การหาปลา การทำเครื่องจักสานไม้ไผ่ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.76) จัดกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.28) และจัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.68)

5.1.2.5 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน ($\bar{X}=3.19$, S.D. = 0.70) รองลงมา ได้แก่ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน ($\bar{X}=3.11$, S.D. = 0.47) และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล ($\bar{X}=3.10$, S.D. = 0.36)

5.1.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโคพบว่า มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) แนวทางการรับรู้ประวัติศาสตร์ประกอบด้วย (1) สร้างศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านบ้านดอนโค (2) กำหนดกิจกรรมล่องแม่น้ำโขงรอบเกาะหมู่บ้านดอนโค เพื่อศึกษาธรรมชาติ และวิถีชีวิตชาวบ้าน (3) กิจกรรมกินปลาแม่น้ำโขงด้วยวิธีการกินของชาวบ้านแบบเดิมๆ ที่จับได้รอบเกาะบ้านดอนโคด้วยเครื่องดักจับปลาที่ทำด้วยภูมิปัญญาการสาน ด้วยไม้ไผ่ 2) แนวทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) พัฒนาความรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมรดกเทศก์และประชาชนบ้านดอนโค (2) กำหนดอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์บ้านดอนโค (3) ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้อัตลักษณ์ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม 3) แนวทางสร้างความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) กำหนดความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานการขนส่งสากลและ (2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 4) แนวทางส่งเสริมความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หลายรูปแบบ และ (2) จัดกิจกรรมเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหารและอาชีพ 5) แนวทางส่งเสริมความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย (1) จัดกิจกรรมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทุกเดือน และ (2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค ผลการวิจัย โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโคเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอันดับสุดท้ายเนื่องจากชุมชนบ้านดอนโคเมืองชนะสมบุญ แขวงจำปาสัก เป็นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดในภาคใต้ของ สปป.ลาว ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานประมาณ 400 ปีมาแล้ว ร่องรอยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีทั้งวัดที่มีอายุกว่า 200 ปี โบสถ์ที่เป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ พระไตรปิฎกที่บรรจุภูมิปัญญาโบราณด้านต่างๆ เสมือนชุมทรัพย์ทางปัญญาของหมู่บ้าน จวนและเฮือนเจ้าเมือง และเฮือนโบราณ

ในแง่ของวัฒนธรรม บ้านดอนโคยังคงจรรโลงวิถีชีวิตเรียบง่ายแบบล้านช้าง การเก็บหลักฐานที่ประวัติศาสตร์ได้จากการเล่าสืบต่อ ๆ กันมาจากปราชญ์ชาวบ้านการจดบันทึกโดยประชาชนในชุมชน รวมถึงจากส่วนราชการที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวยังไม่ดำเนินการเป็นแบบแผนมากเท่าที่ควร จึงไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบ้านดอนโคให้เป็นที่รู้จักมากนักโดยเฉพาะด้านประวัติศาสตร์

การพัฒนาศักยภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดกลุ่มประชุม ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค เกิดจากแรงกระตุ้นจาก พ.ศ. 2529 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาระบบและกลไก โครงสร้างพื้นฐาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศรัฐบาลได้เร่งสร้างเส้นทางคมนาคมให้เชื่อมต่อภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน ขยายด่านเข้า-ออกประเทศให้มากขึ้นเพื่อเชื่อมโยงกับบรรดาประเทศต่างๆ ประกาศยกเว้นค่าวีซ่าให้แก่ประเทศกลุ่มอาเซียน และขยายสนามบินเพื่อรับรองการขยายตัวของการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวยุโรปเริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม รวมถึงแขวงจำปาสักมีนโยบายพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว คือ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการสื่อสาร สร้างและปรับปรุงเส้นทางเพื่อเชื่อมต่อ 4 แขวงภาคใต้ และประเทศใกล้เคียง ปรับปรุงระบบการสื่อสาร ไปรษณีย์โทรคมนาคม สร้างและปรับปรุงศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 2) ปรับปรุงสนามบินปากเซ เปิดสายการบินเชื่อมโยงกับเมืองสำคัญ และประเทศเพื่อนบ้าน ปรับปรุงสถานีขนส่งระหว่างประเทศ ปรับปรุงด่านสากลทั้ง 3 แห่ง ส่งเสริมด้านการลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเอกชนภายในและต่างประเทศ3) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสิทธิของเจ้าของ จัดหาแหล่งทุน 4) ปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการให้ได้ตามมาตรฐานสากล 5) ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม (ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก 2011-2020, 2011) และเป็นไปตามความต้องการของชุมชนเพื่อต้องการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของปองพล ธวัชทัยกุล และคณะ (2550) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่าการประเมินศักยภาพเพื่อจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำนวน 40 แห่ง พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง จำนวน 15 แห่ง ศักยภาพปานกลาง จำนวน 14 แห่ง และศักยภาพต่ำ จำนวน 11 แห่ง และการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมพบว่า เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเพราะความน่าสนใจด้านเกษตรกรรม วิถีชีวิตเกษตรกรรม ทัศนียภาพและความสวยงามของพื้นที่นอกจากจะได้มีการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน การเพิ่มการพึ่งพาของชุมชนด้วยชุมชนเองถือว่าเป็นเรื่องสำคัญสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คักดีศิริ นันตะสุข และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการการพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่าคนในท้องถิ่นมีศักยภาพด้านบุคลิกภาพระดับมาก

ด้านบริหารจัดการ และด้านการพึ่งตนเองระดับปานกลาง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบริหารจัดการและด้านการพึ่งตนเองในระดับมาก

นอกจากนี้การพัฒนาศักยภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค้ยทำให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี มีทุกฤดูกาลหลากหลายของบ้านดอนโค้ย โดยกำหนดจากทรัพยากร และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่มีอยู่นั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงระภี ศรีสวัสดิ์ และคณะ (2550) ได้ศึกษาการศึกษาสากลและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้างจังหวัดตราดพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีความคิดเห็นว่าการกิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมนั่งเรือพายเรือคายัคชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน กิจกรรมพายเรือ (แคนูคายัค) กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเลและกิจกรรมเรือลารัมชูชีพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค้ย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลของการวิจัย พบว่า การรับรู้การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวด้านความหลากหลาย และความต่อเนื่องของกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ดังนั้นเพื่อให้ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความเข้มแข็งมากขึ้นหน่วยงานของรัฐทุกระดับต้องเข้ามาช่วยในการวางแผน และให้ความรู้ด้านพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวแก่ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน

5.3.1.2 ภาครัฐควรให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบต่างๆเกี่ยวกับการดูแลรักษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมการเรียนรู้อนุรักษ์และฟื้นฟูประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.3 ภาครัฐและประชาชนในชุมชนควรร่วมมือกันอนุรักษ์ ปกป้องรักษา และฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวของบ้านดอนโค้ย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก อย่างจริงจัง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาและสร้างรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวงเชิงประวัติศาสตร์ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

5.3.2.2 ควรศึกษาและสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวภายในสถานที่ท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในแขวงจำปาสัก เพื่อความหลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2546). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2542). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในโครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ. เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2546). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ณัฐชนา เขียวสด. (2554). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอโพธิ์ไทรจังหวัด อุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดุษฎี ชุมสาย และอุบลพันธ์ พรหมโยธี. (2546). ปฐมบทแห่งการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ. (2533). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- นาราทิพย์งามตามพงศ์. (2553). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าหมู่เกาะเสม็ดจังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิคม จารุมณี. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุบผา พิกุลแก้ว และคณะ. (2552). แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยรัชต์ภาคย์.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2530). รายงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทของภูมิศาสตร์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว. กาญจนบุรี : สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยร่วมกับวิทยาลัยครูกาญจนบุรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2546). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2542). การทำวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ที. พี. พรินท์.

- ราณี อิลิชัยกุล. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 1-7 ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณา เปรมมีพันธ์. (2551). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดสุพรรณบุรี : กรณีศึกษาบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วินิจ วีรยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : (ม. ป. พ.).
- วิชณุโสธนะ. (2552). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณปากแม่น้ำบางตะบูนจังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีรพลจินตามณี. (2550). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในโครงการหลวง : กรณีศึกษาโครงการหลวงดอยอ่างขางจังหวัดเชียงใหม่. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สฤษฎ์ แสงอรัญญา. (2548). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ (Ecotourism). สืบค้นจาก http://www.dnp.go.th/NPO/html/Tour/Eco_Tour.html.
- สายพิณ ยิ้มอ่อน (2548). ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทย. ปทุมธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุรเชษฐ์ เศรษฐมาส. (2546). อุทยานแห่งชาติบึงการอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : สำนักอุทยานแห่งชาติกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
- สุรวาท ทองบุ. (2550). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: อภิศาดการพิมพ์.
- เสรี เวชบุษกร. (2538). ส่วนนันทนาการและสื่อความหมาย สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. สืบค้น จากhttp://www.dnp.go.th/npo/html/Tour/Eco_Tour.html.
- Boo, Elizabeth. (1991). Planning for ecotourism. *Parks*, 2(3) : 4-8.
- Ceballos-Lascurain, H. (1991). Tourism, ecotourism and protected areas. *Parks*, 2(3): 31-35.
- Commonwealth department of tourism. (1994). *National rural tourism strategy*. Australian : Government printing service, Canberra.
- Gee, C, Makens, J. and Choy,D. (1989). *The travel industry*. (2nd ed.). New York : VanNostrand Reinhold.
- McIntosh, Robert W ; Goelder,Charles R; & Ritchie, J. R. Brent. (1984). *Tourism Principles*. USA : Practices, Philosophies.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูน
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค เมืองชะนะสมบูนแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค
- ตอนที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อและให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายคำม่วน พิลาพอนเดช

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโคก เมืองชะนะสมบูน
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 20 - 30 ปี () 31 -40 ปี () 41 -50 ปี

() 51 -60 ปี () อื่นๆ โปรดระบุ

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ โปรดระบุ

4. ภูมิลำเนา

() สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

() ภาคเหนือ () ภาคกลาง () ภาคใต้

() ต่างประเทศ

() ประเทศในทวีปเอเชีย () ประเทศในทวีปยุโรป () ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ

() ประเทศในทวีปออสเตรเลีย () อื่นๆ โปรดระบุ

5. อาชีพ

() พนักงานของรัฐ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ลูกจ้าง

() นักธุรกิจ () นักท่องเที่ยว () มัคคุเทศก์

() อื่นๆ โปรดระบุ

6. รายได้ต่อเดือน

() ต่ำกว่า 900,000 -1,500,000 กีบ () 1,500,000 -3,000,000 กีบ

() สูงกว่า 3,000,000 กีบ () อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้ที่ตรงกับสภาพการรับรู้ของท่าน

การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค	ระดับการรับรู้				
	5	4	3	2	1
1. บ้านดอนโคเป็นบ้านที่เก่าแก่ที่สุด ของสปป.ลาว มีอายุประมาณ 400 ปี					
2.สันนิษฐานว่า คนเผ่าลาวเทิงจากแขวงอัตตะปือเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นครั้งแรก					
3.บ้านดอนโคเคยเป็นท่าพักเรือขนส่งสินค้า“ดอนโคดาวัน”ของฝรั่งเศส					
4.มีวัดสี่สัตตะนะสาสดาราม เป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ อายุกว่า 200 ปี บรรจุพระไตรปิฎกที่มีคุณค่าด้านภูมิปัญญาดั้งเดิม					
5.มีจวนและเฮือนเจ้าเมืองผู้ปกครองลาว อายุกว่า300 ปี เคยเป็นสถานที่ทำงานและที่พักของเจ้าเมืองผู้ปกครองลาวถึง 4 คนและเฮือนโบราณของชาวบ้านดอนโค เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่แบบล้านช้าง					
6. มีต้นยางใหญ่ อายุกว่า 500 ปี แสดงความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ					
7. มีระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรน้ำรอบเกาะบ้านดอนโค					
8.เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ ก่อนปี 1960					
9.เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้าน ณ ลานแสดงศิลปวัฒนธรรมกลางบ้าน					
10.สืบทอดความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาการประมงในลุ่มน้ำโขงจากบรรพบุรุษเชี่ยวชาญวิธีหาปลา รู้ช่วงเวลาหาปลาแต่ละชนิดและรู้พันธุ์ปลา น้ำโขง					
11.จรรโลงวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาหารพื้นบ้านของชาวลาวริมฝั่งโขง ได้แก่ ก้อยปลาปลาปิ้งปลาและอาหารพื้นบ้านลาว					
12. สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าฝ้าย และผ้าไหมลาว มีลวดลายประณีตงดงามและกรรมวิธีการทอผ้า มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ					
13. สืบทอดอาชีพการทอผ้าชิ้นสู่อาชีพหลักของครอบครัว มีชื่อเสียงการ					

ทอตันชินลาว กล่าวกันว่า“บ้านสะฝ่ายเป็นตัวบ้านดอนโคเป็นติน ชิน”				
14. ยึดมั่นในฮีตประเพณีในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเหนียวแน่น				
15. สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีตามหลักฮีต12คอง14ฮีตยี่ คองเจียง				
16. ชุมชนมีความเข้มแข็งสามัคคี และมีความผูกพันกับถิ่น				
17. มีปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสู่คนรุ่นต่อไป				
18. เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชน ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน				

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับศักยภาพที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านดอนโค	ระดับศักยภาพ				
	5	4	3	2	1
1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
1.1 มีคฤหาสน์และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์					
1.2 สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสักประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว					
1.3 การแนะนำของเพื่อนๆ และคนรู้จักที่เคยมาท่องเที่ยวที่บ้านดอนโค					
1.4 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครองภายใต้รัฐบาลฝรั่งเศส					
1.5 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะเด่นของเกาะกลางแม่น้ำโขงและการเดินทางโดยเรือ ที่ตื่นเต้นและท้าทาย					
1.6 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะความสมบูรณ์และยั่งยืนของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ					
1.7 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชุมชน บ้านดอนโค					
2. ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว					
2.1 การเดินทางสะดวกและปลอดภัย ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ					
2.2 มีอาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในหมู่บ้าน					
2.3 มีศูนย์อำนวยความสะดวกหมู่บ้านดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอด 24 ชั่วโมง					
2.4 มีมีคฤหาสน์ท้องถิ่นและอาสาสมัครหมู่บ้านคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง					
2.5 จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลาพัก ห้องสุขา ป้ายบอกทิศทาง แผนที่ ข้อปฏิบัติ และสัญญาณเตือนภัยและแจ้งภัย เป็นระยะในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว					
2.6 จัดหาที่พักที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โฮมสเตย์ และรีสอร์ท					
2.7 แบ่งเขตพื้นที่หวงห้าม และเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในแหล่งท่องเที่ยว					

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	ระดับศักยภาพ				
	5	4	3	2	1
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว					
3.1 จัดนิทรรศการด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้านดอนโค การเสวนาของ ปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่า และการเยี่ยมชมโบราณสถานและ โบราณวัตถุ					
3.2 จัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ จัดนิทรรศการ จัดที่พักโฮมส เตย์เป็นต้น					
3.3 จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำอาหารพื้นเมือง การทอผ้า การหาปลา การทำเครื่องจักสานไม้ไผ่ และการรักษาโรค ด้วยสมุนไพร เป็นต้น					
3.4 จัดกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การเดิน ป่าการไต่เขา การล่องแพ การพายเรือ และการนั่งเรือทัศนศึกษา รอบเกาะเป็นต้น					
3.5 จัดกิจกรรมตามเทศกาล ได้แก่ ประเพณีบุญเดือน 3 ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีผูกเสี่ยว ประเพณีกินดอง และประเพณีลอยกระทง เป็น ต้น					
3.6 จัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายพื้นเมืองของสตรีลาว ได้แก่ การนุ่ง ซิ่นในโอกาสต่างๆ					
3.7 จัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่างๆ					
4. ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว					
4.1 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล					
4.2 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน					
4.3 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

1. การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค

2. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค
- ตอนที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความต่อไปนี้ว่าตรงตามจุดประสงค์การวิจัยที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความสอดคล้องตามความคิดเห็นของท่าน โดยคะแนนมีความหมายดังนี้

- +1 หมายถึงแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึงไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึงแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมบ้านดอนโค ของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ สถานที่ หรือบุคคลซึ่งเกิดจากการเห็น การฟัง การอ่าน หรือได้รับประสบการณ์ และเก็บไว้ในความทรงจำของตน

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดดึงดูดความสนใจหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

นายคำม่วน พิลาพอนเดช

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
บ้านดอนโคก เมืองชนะสมบูรณ์แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 20 - 30 ปี () 31 -40 ปี () 41 -50 ปี

() 51 -60 ปี () อื่นๆ โปรดระบุ

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ โปรดระบุ

4. ภูมิลำเนา

() สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

() ภาคเหนือ () ภาคกลาง () ภาคใต้

() ต่างประเทศ

() ประเทศในทวีปเอเชีย () ประเทศในทวีปยุโรป () ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ

() ประเทศในทวีปออสเตรเลีย () อื่นๆ โปรดระบุ

5. อาชีพ

() พนักงานของรัฐ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ลูกจ้าง

() นักธุรกิจ () นักท่องเที่ยว () มัคคุเทศก์

() อื่นๆ โปรดระบุ

6. รายได้ต่อเดือน

() ต่ำกว่า 900,000 -1,500,000 กีบ () 1,500,000 -3,000,000 กีบ

() สูงกว่า 3,000,000 กีบ () อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความต่อไปนี้ ตรงตามจุดประสงค์การวิจัยที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความสอดคล้อง ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค	ประเมินความสอดคล้อง			
		+1	0	- 1	หมายเหตุ
การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม					
1.	บ้านดอนโคเป็นบ้านที่เก่าแก่ที่สุด ของสปป.ลาว มีอายุประมาณ 400 ปี				
2.	สันนิษฐานว่า คนเผ่าลาวเทิงจากแขวงอัตตะปือเข้ามาตั้งถิ่นฐาน เป็นครั้งแรก				
3.	บ้านดอนโคเคยเป็นท่าพักเรือขนส่งสินค้า“ดอนโคดาวัน” ของ ฝรั่งเศส				
4.	มีวัดสี่ทิศนะสาสดาราม เป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของ ฝรั่งเศสและศาสนาพุทธ อายุกว่า 200 ปี บรรจุพระไตรปิฎกที่มี คุณค่าด้านภูมิปัญญาดั้งเดิม				
5.	มีจวนและเขื่อนเจ้าเมืองผู้ปกครองลาว อายุกว่า 300 ปี เคยเป็น สถานที่ทำงานและที่พักของเจ้าเมืองผู้ปกครองลาวถึง 4 คน และ เขื่อนโบราณของชาวบ้านดอนโค เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่แบบ ล้านช้าง				
6.	มีต้นยางใหญ่ อายุกว่า 500 ปี แสดงถึงความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ที่ยั่งยืน				
7.	มีระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ทั้งทรัพยากร ป่าไม้และทรัพยากรน้ำรอบเกาะบ้านดอนโค				
8.	เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องจักสานไม้ไผ่ ก่อนปี 1960				
9.	เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้าน ณ ลานแสดง ศิลปวัฒนธรรมกลางบ้าน				
10.	สืบทอดความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาการประมงในลุ่มน้ำโขงจาก บรรพบุรุษ เชี่ยวชาญวิธีหาปลา รู้ช่วงเวลาหาปลาแต่ละชนิด และรู้ พันธุ์ปลาน้ำโขง				
11.	จรรโลงวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาหารพื้นบ้านของชาวลาวริม ผังโขง ได้แก่ ก้อยปลา ลาบปลา บั้งปลา และอาหารพื้นบ้านลาว				

ข้อที่	การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค	ประเมินความสอดคล้อง			
		+1	0	- 1	หมายเหตุ
12.	สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าฝ้าย และผ้าไหมลาว มีความประณีต วิจิตร งดงามด้านลวดลายและกรรมวิธีการทอผ้า มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ				
13.	สืบทอดอาชีพการทอผ้าขึ้นสู่อาชีพหลักของครอบครัว มีชื่อเสียง การทอตีนชิ้นลาว กล่าวกันว่า “บ้านสะผ่ายเป็นตัว บ้านดอนโค เป็นตีนชิ้น”				
14.	ยึดมั่นในฮีตประเพณีในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเหนียวแน่น				
15.	สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีตามหลักฮีต12 คอง14ฮีตยี่ คองเจียง				
16.	ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามัคคี และมีความผูกพันกับถิ่น				
17.	มีปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสู่คนรุ่นต่อไป				
18.	เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชน ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน				

ตอนที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับศักยภาพที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	ประเมินความสอดคล้อง			
	+1	0	-1	หมายเหตุ
ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว				
1.1 มีคฤหาสน์ที่แนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์				
1.2 สำนักงานการท่องเที่ยวแขวงจำปาสักประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว				
1.3 การแนะนำของเพื่อนๆ และคนรู้จักที่เคยมาท่องเที่ยวที่บ้านดอนโค				
1.4 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการปกครองภายใต้รัฐบาลฝรั่งเศส				
1.5 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะเด่นของเกาะกลางแม่น้ำโขงและการเดินทางโดยเรือ ที่ตื่นเต้นและท้าทาย				
1.6 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากลักษณะความสมบูรณ์และยั่งยืนของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ				
1.7 สิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวจากเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชุมชน บ้านดอนโค				
2. ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว				
2.1 การเดินทางสะดวกปลอดภัยทั้งทางรถยนต์และทางเรือ				
2.2 มีอาสาสมัครป้องกันภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในหมู่บ้าน				
2.3 มีศูนย์อำนวยความสะดวกหมู่บ้านดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอด 24 ชั่วโมง				
2.4 มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและอาสาสมัครหมู่บ้านอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง				

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	ประเมินความสอดคล้อง			
	+1	0	- 1	หมายเหตุ
2.5 จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่ การท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลาพัก ห้องสุขา ป้ายบอกทิศทาง แผนที่ ข้อปฏิบัติ และสัญญาณเตือนภัยและแจ้งภัย เป็น ระยะในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว				
2.6 จัดหาที่พักที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โฮมสเตย์ และรีสอร์ท				
2.7 แบ่งเขตพื้นที่หวงห้าม และเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอย่าง ชัดเจนในแหล่งท่องเที่ยว				
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว				
3.1 จัดนิทรรศการด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บ้านดอนโค การเสวนาของปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่า และการเยี่ยม ชมโบราณสถานและโบราณวัตถุ				
3.2 จัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ จัดนิทรรศการจัด ที่พักโฮมสเตย์ เป็นต้น				
3.3 จัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำอาหาร พื้นเมือง การทอผ้า การหาปลา การทำเครื่องจักสานไม้ ไผ่ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร เป็นต้น				
3.4 จัดกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินป่าการไต่เขา การล่องแพ การพายเรือ และการนั่งเรือทัศนศึกษารอบเกาะ เป็นต้น				
3.5 จัดกิจกรรมตามเทศกาล ได้แก่ ประเพณีบุญเดือน 3 ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีผูกเสี่ยว ประเพณีกินดอง และประเพณีลอยกระทง เป็นต้น				

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค	ประเมินความสอดคล้อง			
	+1	0	- 1	หมายเหตุ
3.6 จัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายพื้นเมืองของสตรีลาว ได้แก่ การนุ่งซิ่นในโอกาสต่างๆ				
3.7 จัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าต่างๆ				
4. ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว				
4.1 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำฤดูกาล				
4.2 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือน				
4.3 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามบุญประเพณี 12 เดือน				

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

1. การรับรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บ้านดอนโค

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมต่าง ๆ

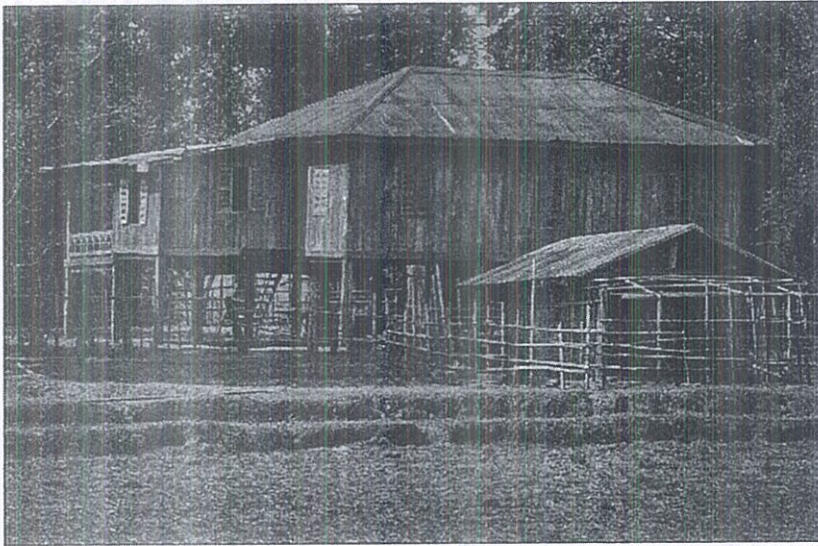
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ ง.1 หลวงอุดร สิ้นบัณฑิต และภริยา เจ้าเมืองปกครองเมืองดอนโค

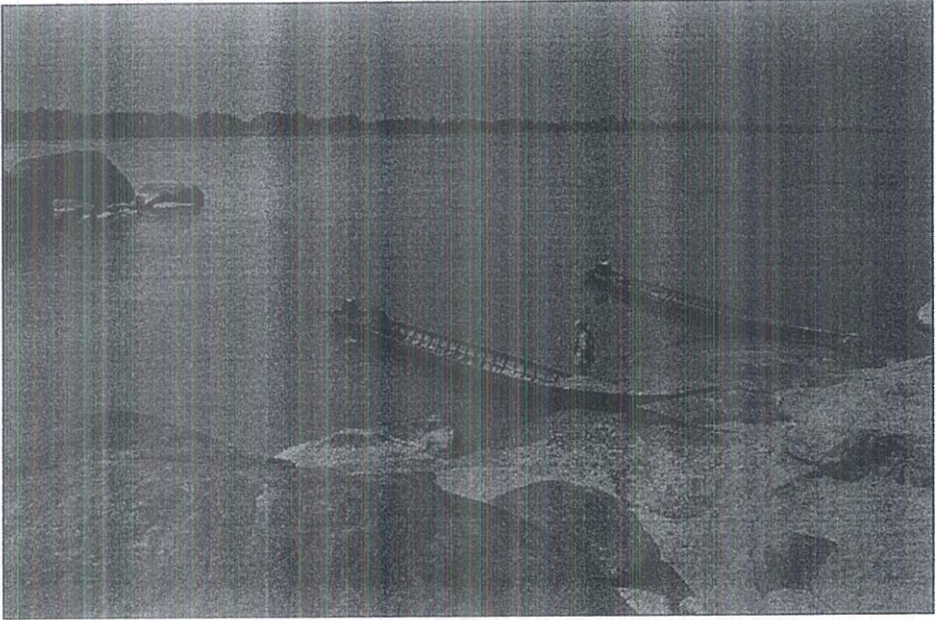
ภาพที่ ง.2 ครอบครัวหลวงอุดร สิ้นบัณฑิต เจ้าเมืองปกครองเมืองดอนโค

ภาพที่ ง.3 บ้านโบราณ ของชาวบ้านดอนโค

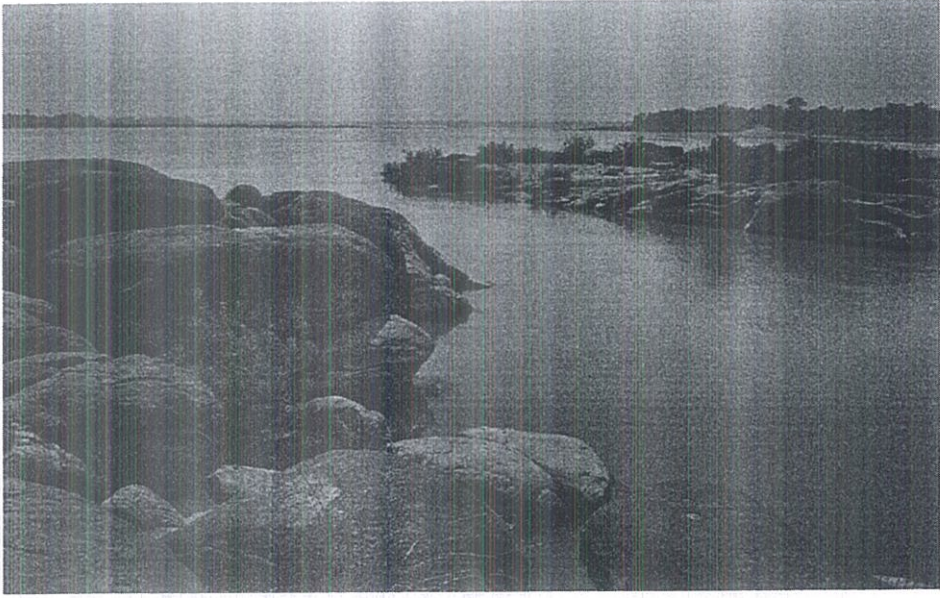
ภาพที่ ง.4 บ้านของประชาชน บ้านดอนโค

ภาพที่ ง.5 การเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวโดยทางเรือ

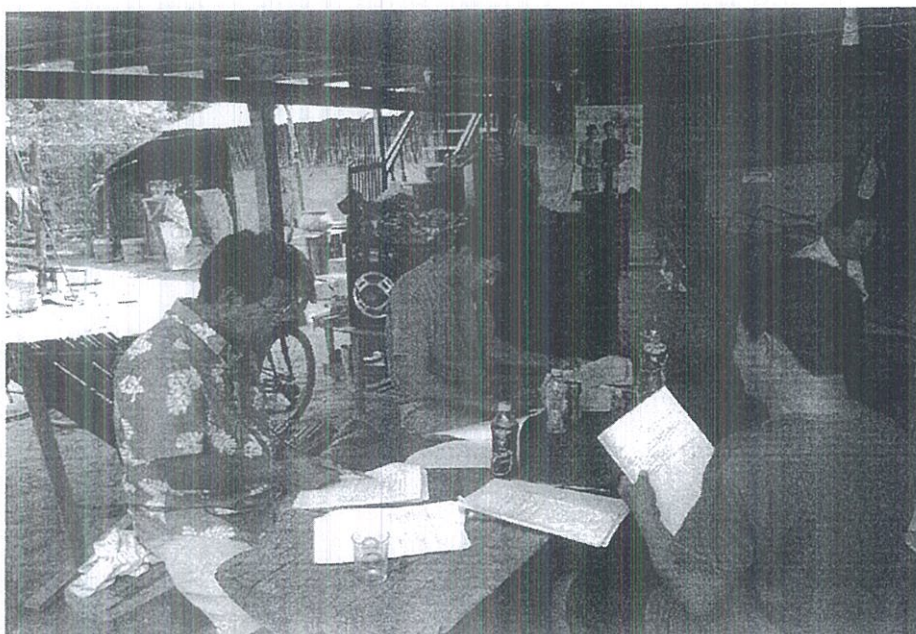
ภาพที่ ง.6 ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศรอบเกาะ บ้านดอนโค

ภาพที่ ง.7 ภูมิทัศน์รอบเกาะ บ้านดอนโค

ภาพที่ ง.8 โขดหินประวัติศาสตร์ บ้านดอนโค

ภาพที่ ง.9 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1

ภาพที่ ง.10 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ภาพที่ ง.11 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2

ภาพที่ ง.12 การประชุมกลุ่ม (Focus Group)

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์	ความหมาย	หน่วย
p	แทน ค่าร้อยละ	
f	แทน จำนวนความถี่	
$SD.$	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
n	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด	
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย	
$\sum X_i$	แทน ผลรวมค่าของตัวอย่างทั้งหมด	
n	แทน จำนวนตัวอย่าง	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายคำม่วน พิลาทอนเดช
วัน เดือน ปี เกิด	16 กุมภาพันธ์ 2510
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้าน ศรีวิสัย (คุ้มดอนเพ็ก) เมือง ชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว Email: khammouane.pakse@gmail.com
สถานที่ทำงาน	สภาประชาชนแขวงจำปาสัก (เขตเลือกตั้ง 15)
ตำแหน่ง	รองประธาน กรรมการ ยุติธรรม ปกช ปกส สภาประชาชน แขวงจำปาสัก
การศึกษา	
พ.ศ. 2538	อนุปริญญา สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว
พ.ศ. 2555	ปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว
พ.ศ. 2561	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามิติภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY